

سور تعويذ

(لنډې کيسې)

Ketabton.com

قاضي محمد حسن حقيار

۱۳۹۴ لمریز کال

د تحريك يادښت

د افغانستان ملي تحريك د (۱۳۹۳ ل) كال په پيل كې له خپلو گرانو هېوادوالو سره ژمنه كړې وه چې د دې كال په بهير كې به (شل عنوانونه) بېلا بېل ديني، علمي، ادبي او ټولنيز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې كوي. ملي تحريك دا ژمنه د ياد كابل د كب پر (۲۸) مه نېټه پوره او د يوې پرتمينې غونډې په ترڅ كې يې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې كړل. ملي تحريك په ياده غونډه كې ژمنه وكړه چې د (۱۳۹۴ ل) كال په بهير كې به انشاء الله د خداى (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې كوي. طبيعي خبره ده چې دا اسانه كار نه دى، ډېر زيات زيار او زحمت ته اړتيا لري، خو ملي تحريك ټينگ هوډ كړى چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملى كوي. دا اثر چې ستاسو په لاس كې دى د همدې (سل عنوانونو) ژمنه كړو اثارو له جملې څخه دى، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحريك هيله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې گټه پورته كړي. ملي تحريك له ټولو هغو ليكوالو، ژباړونكو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندويانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهير كې يې يو بل سره مرسته او ملگرتيا كړې او دا فرهنگي بهير يې بريالى كړى، د زړه له كومې مننه كوي او كور وداني ورته وايي.

د هېواد د فرهنگ د ښېرازۍ په هيله

د افغانستان ملي تحريك فرهنگي خانگه

فیصلہ

خانگی پہ دے جگرے پورے خپلی ڊبرے هیلے ترلے وې، له نورو
جرگو خخه ددې جرگې توپیر دا و چې پدې جرگه کې ددې او ددې
دخسرگنۍ دقامونو له مشرانو پرته نورو ډېرو مخورو سپین ږيرو هم
گلون کړي وو. خو، د خسرگنۍ چرگ يې همدا يوه پنبه درلوده. په
همدې يوه خبره ولاړ وو ((ولې، ځان شرموو چې بنځې ته طلاق
ورکړو؟ دا کومه پنبه ده، دا کوم غیرت دی، که لېونی دی او که
سپېلنی همدا يې مېړه دی. که مېړه يې گټه وټه نشي کولی، نو موږ
خو يې گټلی شو، شکر هرڅه مو پرېمانه دي، دا له ډوډۍ جامو هرڅه
بې غمه ده، نه نه هېڅکله نه. خپلو بچيانو ته دا پېغور نه
پرېږدو...))

جرگه پاڅېده او همدا چې خانگی واورېدل، چې جرگې نتیجه
ورنکړه نو سر پرې وچورلېد، له غم او خفگان خخه يې په ډېره سختۍ
په مړۍ کې ساه چلېده، دنهیلیو څپو واخېسته، په کټ کې ړنگه

بنگه وغځېده، خو اوږده اسوبلې يې ووېستل، ژوره ساه يې واخېسته. د تېر څلور کلن ژوند د هرې شېبې په ورياد بدلو به يې په زړه کې نرۍ څړيکه تېره شوه، اوښکويې د کټ بون لوند کړې، کله به يې خپل پلار ملامتاوه او کله هم خپل نصيب. د خيال او سوچونو بېرۍ يې لاهو شوه، ماضي ته لاړه. ځانگې ته ورياد شول چې د پېغل توب په لومړي کال يې د ژوند د ښکمرغۍ په هيله د پلار پرېکړه ومنله او په يوه لرې سيمه کې يې له يو نا پېژانده سړي سره چې تردې دمه يې په اړه هېڅ معلومات هم نرل واده ته زړه ښه کړ.

او هغه وخت چې دا د ناوې توب په رنگينيو کې د واده په لومړۍ شپه له مېړه سره يواځې شوه؛ خو هغه دومره ليونۍ و چې اصلاً ښځه او نر يې نه پېژندل او ترپايه يې آن د ناوې توب پلو هم ددې له مخه لرې نه کړ.

هغه خفگان چې دا له مېړه سره له يو کلن ژوند وروسته هم، خپل کلي ته (پېغله) راغلله او سره له دې چې خسر او خواښې يې ښه پوهېدل چې زوی يې چور لېونۍ دی، خوبيا يې هم د خپل خدمت لپاره يوه داسې نجلی ورته وکړه؛ چې د ښکلا او ځوانۍ نوم يې د هر چا پر ژبه و.

له جرگو او مرکو نهيلۍ شوه، بله لار ورته پاتې نه وه، مجبوره شوه چې د حکومت لمن ونيسي همدا و چې له مېړه څخه درسمي بېلتون لپاره يې محکمې ته د تللو پرېکړه وکړه، که څه هم دا د

خانگې لپاره سخته وه، چې په محکمو او څارنوالیو وگرځي؛ ځکه چې په عمر کې هم کومې دولتي ادارې ته نه وه تللي، خو څه یې کړي وای بله چاره یې هم نه وه.

څانگه په خپل ژوند کې په لومړي ځل څارنوالۍ ته لاړه، دومره کم جرئت وه چې له چاسره یې مخامخ خبرې هم نشوای کولی.

څانگه اړتیا محکمې او څارنوالۍ ته راوستې وه؛ خو هلته ورته هرچا د شک او یوې بد اخلاقي مېرمنې په سترگه کتل.

دا حالت پر هغې ډېر دروند پرېواته، چې د یوې تورسړې په توگه یې جیب خالي دی خو په ادارو کې ورسره بې مطلبه څوک خبره هم نه کوي.

لومړی ځل خود څانگې له سترگو هغه وخت اور والوت چې د څارنوال د مېز تر شا کښېناسته، هغه ورته وایي چې له دې لېوني څخه بېلتون ستا حق دی. زه دې ټول کار درته خلاصوم خو ته هم په جیبونو لږ گوتې ووهه، دا ورته په ډېره ماته غاړه او بنده - بنده ژبه وایي چې، زه په کورناسته نجلۍ یم او پلار مې غریبکار، زه به پیسې درته له کومه کړم؟ خو څارنوال سمدستي ځواب ورکوي ((خیر که جیب دې تش دی خو ته ډېر نور څه هم لرې.))

څارنوالۍ د څانگې په اړه د ډاکټر نظر وغوښت، خو ډاکټر په دولتي روغتون کې څانگې ته وویل ددې لپاره چې معلومه شي ته

پېغله يې که مېرمن، بايد ماښام ناوخته زماشخصي کلينیک ته راشي.

د خانگي دوسيه د پرېکړې لپاره ابتدايه محکمې ته لاړه، خو قاضي ځکه ددې پر ضد پرېکړه وکړه چې دې يې مېلمستيا ونه منله.

سره له دې چې خانگه خبره وه د مرافعه محکمې رييس سپين ږيری سړی دی او درې مېرمنې هم لري، خو هغه مار خوړلې، له پرې هم وېرېده، د وېرې او هيلې په فضا کې په چادري کې پټ مخ د قاضي مخ ته کېناسته.

له کېناستو سره سم قاضي خانگې ته مخ ورواړاوه ((گوره دا محکمه ده، دلته بايد هره ښځه لوڅ مخ کېني)).

د خانگې زړه ودرزېد، د قاضي په خبره يې ځان کون کړ، داسې چې گویا له سره د قاضي په خبره پوهه شوې نه وي.

قاضي بل جوړ عینکې په سترگو کړې، د دوسيې ورقې يې واپولې راواړولې او چې د خانگې په رنگين عکس يې سترگې ولگېدې، نو زړه يې وتخېد، د خپلې فري څوکۍ مخ يې خانگې ته راواړاوه، په تونده لهجه يې ورته وويل: ((دلته په پټ مخ فيصلې نه کېږي، درته مې وويل دامحکمه ته اړه يې چې مخ لوڅ کړي)).

خانگې چادري پورته کړه ، او همدا چې د قاضي سترگې د خانگې
پر مخ او بدن ولگېدې نو بې اختياره يې سترغلي په الوتلو ، وېسته
نبغ ، اوږد مخ سور او د نبضونو حرکت تېز شو .

قاضي د دوسيې ورقې اړولې را اړولې ، او د هرې ورقې له
اړولو سره به يې يو ځل د سترگو په کونج کې خانگې ته وکتل ،
دوسيې يې بنده او خولې يې وچې کړې ، هڅه يې وکړه چې د زړه درزا
پټه کړي ، د سوداگر په څېر يې د خانگې ټول بدن له سترگو تېراوډ
سترگو گاتې يې دهغې پر مخ ورنېخ کړل : ((افرين پرتا چې دمېړوڅي
نوم هم در باندې دی ، الله ج بنه ځواني او بنایست هم در کړی او بيادې
هم خپله حياء ساتلې ده ، زه نور تا په دې کړاو کې نشم ليدلی ، ستا
د خلاصون لار شته))

خانگه وغوړېده له خوښۍ پر خپله څوکۍ نېغه او وروړاندې شوه
قاضي چې شېبه په شېبه يې دورې لېوه په څېر پر شونډو ژبه رابنکله
وويل : ((ته خو ځوانه يې هرو مرو به له چاسره ژوند شريکوي نو آيا دا
بنه نه ده چې زما غوندې يو مهربانه سړی د ژوند ملگری کړې ؟؟ .
دومره به دې ونازوم چې د ژوند ټولې ستړتياوې به دې هېرې شي .))

خانگه بې صبره شوه ، په تونده لهجه يې ورته وويل : قاضي
صیب دا څه وايي زه خو ستا د لمسۍ پر ځای يم او بيا ته خودرې
نښې...

قاضي ورته په وروستي ځل مخ وړ وړاوه: ((خوښه دې بيا به ارمان
کوي.)) اوله همدې سره ووت.

دوه ورځې وروسته، چې څانگه محکمې ته لاړه نو قاضي ورته
وويل چې څنگه زما پيشنهاد دې ومانه؟ د څانگې سترگې ډنډ
اوکينې او ښي خواته دسريه خوځولويې او ښکې اخوا د پخوا
وشيندل شوې. قاضي هم پر شونډو يوه ترخه موسکا تېره کړه په غرور
يې وويل: ((ښه نو زما فيصله به دې هم خوښه شي))

خولايې خپله فيصله نيمه هم نه وه اورولې چې څانگه په چپغه له
دفتره ووته.

ارزښتونه

حفيظ او سعیده له گاونډیتوب سر بېره د عمه او ماما بچیان هم و، په یو کور کې زېږېدلي، لوبېدلي او کوچنیتوب یې هم یو ځای تېری شوی و، د عمر له پخېدلو سره یې جوخت له یو بل سره مینه هم پخه شوې وه، د دواړو له مور او پلار پرته آن نور دوستان هم د دوی پر مینې خبر شوي وو.

د حفيظ مور او پلار څو څو ځله د سعیدې پر مو او پلار حفيظ ته د سعیدې پر غوښتلو جرگې وکړې خو د سعیدې مور به ورته همدا یوه خبره کوله چې زما لور مکتبې ده او حفيظ بهې سواده او خشتمال، ولې خشتمال هلک او داسې چاته لور ورکړم چې که اسمان شین وی نو زما لور به ډوډۍ خوري او که ورېځ او باران نو وږې به وي.

جرگو مرکو، عذر او ننوتو کار ونکړ، نه د حفيظ وچو شونډو تاثیر وکړ او نه د سعیدې اوبښکو او پټ پټ څار.

د سعیدی د مور ضد له حفیظ او هغې دواړو خوبونه تښتولي و
خوځله یې پرېکړه وکړه چې وطن پرېږدي او چېرته په کوم بل ځای
کې په بل نوم ګډ ژوند پیل کړي خو بیا هم د خلکو پیغور او دمور او
پلار سرتیټي به یې ددې نېټ په پښو کې زولنې شوې، دواړو پرېکړه
وکړه چې که دوی د یو بل نشول نو ټول عمر به له بل چاسره واده نه
کوي او سرونه به سپینوی خو پښتني پېغلې کله په خپل واک وي مور
یې دهغې له خوښې او مشورې پرته خپل وراره ته چې همدلته یې
پوهنتون لوستی و په نوم کړه.

حفیظ به پرلار ګوتې شمېرلې او له ځان سره به غږېده هم، خوبیا
هم پلار یې د سعیدی د مور او پلار له ضده له بل کور څخه ورته
دستمال راوړ.

خیر دواړو نوی ژوند پیل کړ، کال یو نیم وروسته الله ج حفیظ ته
زوی او سعیدی ته لور ورکړه.

ورځې او شپې تېرېدلې، حفیظ پوهېده چې دده بې سوادې له
سعیدی سره دده واده یواځینی ځنډ و او همدا بې سوادۍ ورته
پیغور شوه نو کلک هوډ یې وکړ چې په هره بیه وي پر بچیانو به پوره
تعلیم کوي او خپله به هم کوم کسب یا دوی همدا و چې خپله یې هم
ترکاني یاده کړه او پر زوی یې هم لوړې زده کړې وکړې، تردې چې په
کلي او کور کې یې د زوی د اخلاقو، ښکلا او استعداد نکلونه
د هر چاپه خوله و، د سعیدی لور هم د کلي ښکلې پېغله شوه. همدا

شېبې وې چې په افغانستان کې د مجاهدينو انقلاب بريالی او کورنۍ جگړې پيل شوي نور نو د مامور قدر او اهميت کم شو، لوست اهميت نه درلود، د پيسو ارزښت را ولوېده په معاشونو ژوند نه کېده، ډگروالانو او رئيسانو به د ښار پر واټونو کچالو پلورل، لوی لوی رئيسان او مديران به له بې سواده دوکاندارانو سره منشيان و، د سعيدې د مير ه روزگار او اقتصاد ورځ پر ورځ کمزوری کېده او د حفيظ ژوند ښه کېده.

حفيظ داخل په سعيدې پسې جرگه ورو لېږله او دهغې لوريې خپل لوستي زوی ته وغوښته خو داخل سعيدې له دې رشتې څخه په کلکه انکار وکړ، جرگې ته يې وويل چې ليونی خونده چې خپله لور، انجنير يا داسې چاته ورکړي چې د يوې مياشتې معاش يې د يو مزدور د لسو ورځو له مزدوری سره برابرندی او که ښاروالي يې گاډی پر سړک درولو ته پرېږدي نو ددې لور به ډوډۍ خوري او که پرې بې نږدې نو لور به يې وږې وي.

باور

دوبی ته دازما لومړی سفر نه و، خو لومړی ځل و، چې په یوه اسلامي نړیوال سیمینار کې گډون کوم. سیمینار ته دنړۍ له گوټ-گوټ څخه رابلل شویو عالمانو ته په شانداره او قیمتي هوټل کې ځای نیول شوی وو.

ماته لامياشت وړاندې دمقالې لپاره (په اسلام کې دحیا او اخلاقو ارزښت) موضوع راکړل شوې وه.

دوبی ته زما له سفر څخه زما ډېر دوبی-مېشتي دوستان خبر شوي وو، خو پرېکړه مو دا وه چې له سیمینار وروسته به ددوبی له ښکلا خوند اخلو.

د سیمینار په وروستي ماښام مې نسیم ته په تېلېفون وویل، چې سبا ته له موټر سره راشي، چې دوبی-ښه وگورو، سبا زه، هغه او زموږ بل ملگری عزیز ووتلو، ډېرې اسمانڅکې ودانۍ او پارکونه مو ولیدل. نسیم د غرمۍ لپاره د سمندر پر غاړه یوه لوکس هوټل ته بوتللو.

دڅو پوړيزه هوټل لمن ترډېره د سمندر له پاسه وه ، بنکلیو
مصنوعي څړوبیو(ابشارونو) ، پارکونو او چمنونو هوټل ته لاسکلا
ورکړې وه .

د ډوډۍ سیستم یې بوفه وو ، په یوه لوی سالون کې له ډول ډول
غوښو وریجو ، سالاد ، پیرني او تازه میوو ډک دیگي او لوبني
پراوړده مېزکتار ایښي وو او د سالون برسرتنه سندرغاړو نرمه
موسیقی غږوله .

نسیم دخوړو مېزته نږدې ځای ناستې ته وټاکه .

موږ لا په خوړو پیل نه وو کړی ، چې شپږ- اوه انجونې د دیگیو
مېزته راغللې . ټولې بنکلیې او تازه وې ، خویوه پکې دومره بنکلیې
وه ، چې تابه ویل د دوبي مصنوعي بنکلا ته ماتې ورکوي ، ټولو په
قابونو کې ځانته خواړه واخېستل او خپلو مېزونو ته ولاړې . ددې
انجلۍ په لیدلو نو نور زموږ خولې د چوله کېدو نه وې ، عزیز
سمدستي پیل کړ: (دا خو سمه پري زاده ده ، اه خلک چې وایي په دنیا
کې پري زادې شته دي هغه خوهمداده) نسیم مخ راواړاوه : (ددې
ځای د ناستې گټه دې ولیده ، داخو یې اول برکت دی ، نورې به هم
وگورې)

موږ لا همداخبرې کولې ، چې دا انجلۍ بیا راغله او د دیگیو مېز
ته ودرېده . نسیم په شوخی ددې لپاره چې دا انجلۍ وپوهوي ، چې

دهمدي په اړه خبرې کوو، کله کله دهغې خواته اشاره هم کوي په لوړ غزبې وويل: (اف داسترگې دي، که له شرابوډکې پيالې، والله که خو دزرافې غړۍ هم دومره دنگه وي، که په دې ټوله دوبي کې بله بنکلي نه وي همداورته بس ده. دابه دکوم خای وي؟

چاپېريال عربي وو. موږ ډاډه وو، چې هغه په پښتو نه پوهېږي. عزيز وويل (ماته خو ماليزيايي ښکاري) نسيم ځواب ورکړ: (څه ورک شه په ماليزيايانو کې دومره لوړه ونه او مناسب اندام له کومه شو؟ دهغوی مخونه خو بې نمکه تک سپين دي، دابه مصري او يا ترکۍ وي. ته يې قداو دمخ سرخي وگوره))

نور نو د شوخی پيريان پر ما هم راغلل: ((ماته خو هندي يا پاکستانۍ ښکاري تاسو خويي په لاسونو دې ښکړيو او دنکرېزو نقش ته وگورئ، وربل او جامې يې هم هندي او پاکستانۍ ښکاري، ((انجلي بد بد راوکتل قابونه يې له خوړو ډک کړل او ولاړه. ما ورپسې دسترگو په کونج کې کتل کباب يې په نورو نجونو ووېشه او کېناسته.

لږه شېبه وروسته بيا راغله، نسيم يې په ليدلو وويل: ((لکه چې دابدري، جماله کوم ديو له کوه قاف څخه راتښتولي ده، آخ خدايه دابه دکوم بختور سيف الملوک په نصيب وي))

عزیز یې خبرې ورپرې کړې: ((یاره یوه شپه یې په یو میلیون ډالر (ارزي) ماته یې مخ کړ: ((که څنگه اسد استاده ؟)) ما ورته وویل: ((یو میلیون نه، سل میلیون هم پرې کم دي. پیسه که هرڅومره ډېره شي بیه او وروستی حد لري خو د ښکلا خونه حد لري اونه ورته څوک بیه ټاکلی شي، یواځې د شونډو د ښکلا انځورولو ته یې قلم یو سمندر رنګ غواړي)) هغې بیا هم خپل قابونه ډک کړل او روانه شو. خواړه یې پر نورو وېشل او کېناسته. لږ وروسته بیا راغلله نسیم ددې لپاره چې بیا هغه په غوږ ووهي په لوړ غږ وویل: ((که کوم تکړه هنرمند یې انځور وباسي نو نور به څوک د پیکاسو انځورونه او میناتوری هم وانخلي.))

عزیز وروڅرګه کړه ((له خدای نه جار شم چې یا یې دومره ښکلي نه وای پیدا کړي او یا یې موږ ته د صبر طاقت را کړي وای))
د سترگو په کونجو کې یې داسې راکتل چې دهربانه په خوځېدلو یې موږ ته کرکه ورېده.

زما هم طاقت رانغی: ((دوی اوس هم زموږ پورې دي که موږ بدرنګه نه وای نو د دوی ښکلا څه ښکارېده سپوږمۍ په تیاره کې ښه ځلېږي طبیعت سهو شوی نه دی، که ټول انسانان ښکلي وای نو نن به ولې ددې یوې په توصیف له موږ او تاسو ډوډۍ پاتې کېده))
ملا خبرې کولې چې هغه خپل مېز ته روانه شوه.

نور نو زموږ د وتلو وخت وو، چې يو چا زما پر اوږه لاس کېښود،
 مالا مخ وراړولی نه وو چې دهغه خبرې مې غوږ ته راننوتې ((سلام
 ورور! وخته مې ليدلې وې ماويل پرېږده چې ډوډۍ وخورې بيا به
 درسره جوړېځير وکړم)) د قاضي پاچا په ليدلو خوښ شوم،
 وړيا څېدم ستړي مه شي مې ورسره وکړه، دستي يې وويل عمر دې
 ډېر دی بېگما مې په تلويزيون کې په خبرونو کې وليدلې له مشر
 حاجي صاحب سره مې ياد کړې حيران وم چې دلته به دې له چانمبر
 پيدا کړم، ډېر وخت مې نه يې ليدلې، ترې ومې پوښتل چې ستا کور
 خو په کويټ کې دی دلته څه کوي؟ ويې ويل چې د زوی واده مې
 تيار و، کورنۍ مې پرېکړه وکړه چې د واده مراسم په دوبي کې
 جوړ کړو، پرون يې همدلته واده وو، دوه درې ورځې نور هم په
 دوبي کې يو بېرته کويټ ته ځو.

کېناستو يو ساعت مو د خپل گډکلي په اړه خبرې وکړې په وطن
 کې يې دخپلو دوستانو او ځمکو پوښتنه رانه وکړه.

ترې و مې پوښتل چې که څه هم زامن دې په کويټ کې لوی شوي
 او ډېر يې نه پيژنم خو بيا هم د کوم يوه واده وو او مېرمن يې د کوم
 ځای ده؟ هغه ځواب راکړ چې د دريم زوی واده مې و او خپله ورېره
 د مشر حاجي صاحب لور سارا مې ورته کړې ته خو خبر يې چې هغوی
 هم له موږ سره په کويټ کې اوسېږي؟ ساراخو به ته هم پېژني! هغه
 خو تکړه ليکواله او شاعره ده زموږ ټوله کورنۍ تا پيژني، په

انټرنېټ کې دې مضامين لولي او احترام درته لري، ټول راغلي، همدلته دي اوس د سمندر پر غاړه پارک ته لاړل، راځه چې له ټولو سره دې معرفي کړم چای او شربت به هم له موږ سره وڅښي) له همدې سره يې له لاسه ونيولم بې سوال او ځوابه يې روان کړم. د سارا د نوم په اورېدلو زما هم تلوسه ډېره شوه غايبانه شناخت مې ورسره و په انټرنېټ کې مې ورسره ډېر چټه کړې و .

ټول له اوږده مېز څخه راتاواناست وو د قاضي پاچا له خولې زما د نوم او تخلص په اورېدلو ټول ودرېدل، لاسونه يې پرسينه کېښودل پاچا ماته گوته ونيوه: (اسد جان خو زموږ دکلي او سيمې وياړ دی. په ده مو سترگې هسکې دي.) له همدې سره يې دمېز برسره نجلۍ او ترڅنگ يې ولاړ ځوان ته گوته ونيوه: ((سارا جانه مې ورېره او اينگور ده، حامد جان مې ځوی دی پرون ددوی واده وو ((دنجلۍ په ليدلو زما له پښو ځمکه وتنښته، وار خطاشوم: (هلكه دا خو هماغه ده)، له ډېر خجالته مې پر تندي خوله راغلله. هغې هم ټكان و خوږ سره وگرځېده. پاچا خپلو خبرو ته دوام وركړ ((سارا جانې، تا خو به اسد استاد ډېر ياد اوه ښه شوه چې د واده دخوشحالي ترڅنگ دې دده دنږدې ليدلو خوشحالي هم پر برخه شوه)) سارا وار خطاشوه. لكه تر هېدلي هوسۍ په حيرانتيا يې وپوښتل بابا دا ته څه وايي: (دابه استاد اسد نه وي، [ښه يې بنده

بنده شوه [نه نه دا هغه کېدلی نشي ، هغه ما پخپل ذهن کې بل ډول
انځور کې دی، دا نه دی !.]

له ډېره شرمه زما سترگې پر ځمکې ګنډېل شوې وې ، رڼا ورځ
راباندې تیاره ده ، مخامخ ورته کتلی نشم. پاچا ورته په خندا
وویل (نه بچۍ اسد همدادۍ تالکۍ چې سپین ږیری بللی وو که
څنګه ؟) د سارا پر تندي هم خوله راماته شوه په طنز او اوریشخند
یې - چې بل چا نه محسوساوه او ټول باريي یواځې زما پر اوږو وو -
ورته وویل (هو بابا د استاد لیکنې مې ډېرې اورېدلې او لوستې وې
او اوس چې په خوړو پسې تللم نودرې وارې مې بیا هم دده استادانه
او فلسفي خبرې واورېدلې او بڼه شو چې ژر مې نور هم وپیژنده !)

بختور واده

کله چې دفتر ته ننوتم د میز پر سر مې د بلنې په یو ډېر ښکلي او قیمتي کارت سترگې ولگېدلې و مې سپړود د کارت په منځ کې په طلايي لیک کښل شوي وو: (ډاکټر عبدالباري فهیم او دکتورس مرینا فهیم غواړي چې دخپل ښکمرغه واده څلورمه کلیزه د شاندارو مراسمو په ترڅ کې ولمانځي، له دې کبله له محترم استاد (عاطفي) څخه هیله کېږي چې دې محفل ته په خپلو راتللو سره ښکلا ورکړي.)

د کارت په لوستلو د سوچ سمندر لاهو کړم او له ځان مې د پوښتنو امیل جوړ کړ: دا ډاکټر عبدالباري به څوک وي؟ سرجن دکتورس مرینا څوک ده؟ له ما سره څه پېژندگلوي لري؟ دا او دې ته ورته نورې پوښتنې مې له ځانه سره ښکته پورته کولې، چې تیلیفون وشرنگېد غوږې مې پورته کړ له هغې خوا راته وویل شول چې هغه د ډاکټر عبدالباري دوست دی او دنده یې ورکړې چې که زه کویتې ته دهغه مراسمو ته ورځم چې هغه راته د الوتکې ټکټ واخلي. ناڅاپه مې ټکان وخور لکه څوک چې د برېښنا لوڅ مزي ته لاس وروړي، د ذهن غشی مې پنځه کاله شاته ولاړ، تېر هرڅه مې یو

ځل بيا د ذهن پر سکرين راوگرځېدل. هغه وخت چې د کابل ساره ژمي خپل جال غوړولی ، د کابل هسکو غرونو ، برېښوونو ، دنگو مانيو او .... سپين کفن اغوستی و ، دمیز شاته ايښې بخاری ته مې خپل لاسونه تودول ، چې يو غنم رنگه دنگ لوړ پوزی ، هډوړو وين او چالاکه ځوان مې مخې ته عريضه کېښوده ، ځان يې عبدالباري او د هلمند او سپدونکی راوښود او د روغتون درياست په کمبوداتو کې يې د اجير په بست کې د ځان د تقرر غوښتنه کړې وه ، د زده کړې پوښتنه مې ترې وکړه ويې ويل چې نهم يې لوستی او لسم ته بريالی شوی و چې عسکری ته يې ونيوه .

ما هم ورسره موافقه وکړه . عبدالباري له دفتره سره مينه درلوده د حاضری پابند وو ، د شپې له خوا به په روغتون کې او سپده کله کله به خبرېدم چې دخپل کار تر څنگه د نرسانو په کار کې هم گوتې وهي ، پيچکاري او د ټپونو پانسماڼ يې هم زده کړی دی . پر هغه د نرسانو لاس سپک وو ، د معاشونو کموالي له وظيفي سره د ډاکټرانو او نرسانو مينه کمه کړې وه . ډېر وخت به چې کوم نوکريوال نرس د شپې له وظيفي پټېده نو له باري سره به يې غوړ جنگاوه او هغه به هم ورته سينه وډوله .

کال لانه وو پوره شوی چې باري د نسخو لوستل زده کړل ، ځينې دواگانې يې هم وپېژندلې او د ټپونو په پانسماڼ ، پيچکاري ، سپروم يې ښه لاس چليده ، مخ ماتې او خدمتي هلک و ، ما هم دروغتون د

دواگانو د ډیپو د معتمد په توگه وټاکه. ورځې او شپې تېرېدلې، بله ورځ خبر شوم چې باري د مړینې په نوم له یوې کابلی-بڼوونکې سره کوژده کړې. ماته په پیل کې دا خبره ځکه ټوکه ښکاره شوه چې یو خو عبدالباري په وطن کې ښځه او اولادونه درلودل بل دا چې اقتصاد یې هم د بل واده اجازه نه ورکوله، خود مړینې پلار هم نیستی-ښه ځورولی وو د باري ځوروی-هم ورته غنیمت وي.

زموږ یو همکار عبدالباري ته په ټوکه وویل چې هسې دې په دې قیمتۍ کې ځان پوروی او په دوه غمونو ککړ کړ نو دده په شونډو نړۍ موسکالاره وکړه او ویې ویل چې ته یوازې دعا کوه ما هرڅه سنجولي دي،

هغه له کوژدې یوه اونۍ وروسته مړینه د قابله گۍ په کورس کې شامله کړه او د عملي کار د زده کړې لپاره یې د ښځو او کوچنیانو په روغتون کې هم مقرر کړله، د نسخو د لیکلو او لوستلو لپاره یې سحروختي مانځه مهال د انگلیسي کورس پرې پیل کړ. کال وروسته یې واده وکړ خوله واده وروسته باري له موږ سره دنده پرېښوده هغه ماته خپله استعفی راوړه خو دایې هم رانه وغوښتل چې دلته د عملي کار تصدیق ورکړم ما ورته وویل چې گوره دومره تکړه نه یې اونه دا تصدیق درته گټه کوي خو هغه په خدا راغبرگه کړه: ((رئیس صاحب ته نور خلاص یې دمچۍ دم ته راکړه دښامارانو نیول پرمه))

دی کویټې ته لاړ ، او مړینې همدلته خپل درس ته دوام ورکړ.

خو میاشتي وروسته یې مړینه هم بوتله کال یو نیم وروسته خبر شوم چې عبدالباري اوس هغه خپل پری باري نه بلکې هلته ډاکټر عبدالباري دی او د بلوچستان په یوې لرې پرتې سیمې کې خپل روغتون او درملتون لري.

تیلیفون کوونکي سره مې کویټې ته تلل ومنل او روان شو د کویټې له ترمینل څخه لا وتلي نه وو چې یو تن چې ږیره او بریت یې ښه چټ تراشلي د سروینسته یې په منظمه ډول پاس اړولي وو ، سرمه یې چرمي جمپر او فولادي پطلون یې په تن ، راډو ساعت په لاس ، ټیټانیک تایواني بوتان یې په پښو او توره نکټایي یې په سپین یخن قاق راځړولي وه. رامخې ته شو اوله سترې مه شي او غاړه غړۍ وروسته یې لاسي بکس راڅخه واخېست ، خدای شته و مې نه پیژانده ، خو هغه چې له ځان سره زما سوږ چلند ولید ، نووې ویل رییس صاحب لکه چې وډې نه پېژندم ؟ عبدالباري یم ! ما هم په ټوکه ورته وویل ځوانه دا ولې ؟ ږیره ، پټکی هغه سپینې جامې ، خادر او واسکت ډې څه کرل ؟ خو هغه داهرڅه په خدا تېرکړل له ترمینل څخه بهر یو لوکس لنډ کروزر راته ولاړ په خبرو خبرو کې د کویټې ښارته ورسېدو د یوې ښکلې ښکلې مخ چې ((ډاکټر عبدالباري هاوس)) پرې لیکل شوي وو ننوتلو مړینه موهرکلي ته

راووتله کور هم ساده کور نه و او مړينه هم هغه وچه زېږه او زېښلي
مړينه نه وه، هر څه بدل بدل و.

د درې پوړيز کور پرديو الو نور اڅر پدليو شنو، سرو او زېږو
گروپونو فضا رنگينه کړې وه.

سبا د کليزې مراسم پيل شول، مړينه چې منيژوب يې په تن و
تازه له ارايشگاه راغلله او د کړولا ډرېوري يې هم په خپله کوله،
دمحفل د ثبت لپاره د فلمبردارۍ کمري ودرول شوې وې، مشهور
سندرغاړي رابلل شوي وو، په څو شېبو کې څو منزله کيک
دمېز پر سر کېښودل شول او عبدالباري او مړينې ته يې د غوڅو لوبلنه
ورکړل شوه هغوی هم دلاسونو په پرکا کې کيک غوڅ او يوبل ته په
خوله کې ورکړ. د ډول ډول کبابونو يخنيو، وريژو او وريټ شويو
چرگانو قابونه لادمخه د ميز پر اېښودل شوي و، ميز په غوريو او
قابونو وپوښل شو، د تازه مېو او مشروباتو پټنوسو سر په سر
کېښودل شول نږدې مازيگر دمحفل پای اعلان شو.

سباله عبدالباري سره دده په بلنه د بازار ليدلو لپاره بهر
ووتلو د بازار په بېلابېلو برخو کې يې خپل هغه درملتونونه هم
راوښودل چې اوس يې ورته په تنخوا نوکران نيولي دي. وروسته ديو
لوړ بلډنگ تر څنگ له موټر څه ښکته شول د بلډنگ له پاسه پر لويه
لوحه ليکل شوي وو: ((مړينا پرايوټ هسپتال)) مړينې عبدالباري
دروغتون د بېلابېلو برخو له ليدلو وروسته راته وويل چې چای به زما

په دفتر کې وځنډو ، کله چې دفتر ته ننوتلو نو پرمیز پر اړینې مرمړینې
تختې لیکل شوي: ((د مرینا روغتون رئیس سرجن ډاکټر عبدالباري
الکوزی د کابل د کوچیانو دروغتون متخصص MD له کابل MI له
استرالیا او PhD له هامبورگ څخه))

مخامخ د سرطیب دفتر و چې ورننوتلم نو دمېز له پاسه
پر همداسې تختې لیکل شوي وو ، ((سرجن لیډي ډاکټر مرینا دراني
ماهر امراض نسائي ولادي . MD کابل PhD لندن))

به خندامې ورته وویل چې آیا دلته حکومت مداخله نه کوي؟
ویې ویل چې نهه میاشتې مخکې پولیسان راغلي وو ، چې دخپل حق
له اخیستلو وروسته بېرته لارل اوس هغوی ته تکلیف نه ورکوم
او هر میاشت یې خپله حق وروړم او شکر دی مریضان مې هم ورځ په
ورځ ډېرېږي.

بدگومانه

همداچې د درېيم پور په وروستۍ پورې مې گام کېښود ،
نوسم دستي مې سترگې پر همدې ولگېدې . سټېج ته نږدې ناسته وه ،
سړي پر مېز ښکته کړي و ، خه يې ليکل ، تالار سپين پرق او
قنديلونو روښانه وو ، تابه ويل چې لمر همدلته کډه راوړې ده ،
دموسکا د گلابي مخ جلوي پر شیشه يي مېز د پروت سپين ململ
رنگ الواني کړې او دمخ رنگيني او د هغې مخ ته پر مېز د گلانو د
ايښې گېډۍ رنگينۍ يو په بل کې تاوېدې . کله به چې هغه و خوځېده
نو د رنگونو اتڼ به پيل شو دواړه رنگينۍ داسې په سيالۍ وې چې
تابه ويل فطرت ، صنعت خپلي بشريت ته خپلې کرشمې وربښي .

دموسکا مخ ته له ايښي مېز راتاوې پنځه واړه څوکۍ خالي وې .
يو ځل مې زړه وکړ چې راځه مړه دهېچا په کيسه کې هم نشي ، څنگ

ته يې كېنه؛ خود موسكا دا هيله مې سترگو ته ودرېده، چې راته به يې ويل زړه مې ستا دمینه هديره ده، دزړه په قبر کې مې يواځې ستامینه ښخه ده؛ خو گوره چې اوس په دنيا کې خلک يواځې تبصرو او په نورو پسې کيسو جوړولو ته اوزگار دي نو پام کوه.

زه لا دموسكا دمخ او دگلانو دگېډۍ له پرتلې اوزگار شوی نه وم، چې ويندوی په لوډ سپيکر کې غږ کې زمورې بل مېلمه ښاغلی احمدزي هم تشریف راوړ. له ده هيله کېږي چې د دريځ سر ته تشریف راوړي او دنورو مېلمنو ترڅنګ کېني. زما دنوم په اورېدلو سمدستي موسكا هم دروازې ته راوکتل، ودرېدله، دسترې مه شي په دود يې سرو خوځاوه.

زه پردريځ مېلمنو ته مخامخ کېناستم.

په زړه کې له موسكا گيله من وم، چې ولې له ماسره يوځای کليزې ته رانغلله، ولې يې دلته د راتللو پړوخت پر ما غږونکې؟ ولې ولې.... چې په همدې وخت کې يونېسکلې ځوان راغی او ښغ دموسكا خواته ورغی، موسكا هم ددې لپاره چې ځوان يې ځانته ښه نږدې کېنولی وي له ترڅنګ څوکی څخه خپل لاسي بيک پورته او هغه ته يې ځای خالي کړ. ددې ځوان لاسونه لامده وو موسكا خپل دستکول پرانېست دستمال يې ترې راووست او هغه ته يې ورکړ. دواړو په ټيټ غږ يوبل ته څه وويل او بيا په خندا شول، نږدې وه چې ددې حالت په ليدلو له څوکی راپرېوځم. کله پرځان او کله پر خپلو سترگو بې

باوره شم. حيران شوم چې دازه څه وينم. آيا زه وينم يم او كه ويده كله
ځانته كاذب ډاډ وركوم، چې هسې خيال او وهم اخېستى يې. حقيقت
داسې نه دى؟

كله پر خپلو سترگو او ليدنو شكمن شم: دازه څه وينم ايا داهماغه
موسكا ده، چې زه يې خپله ټوله دنيا بولم او خپلې ټولې هيلې مې
ورپورې تړلې دي؟ آيا داهماغه څوك ده چې د زرگونو مخلوقاتو له
منځه زما يواځينى انتخاب دى ايا داهماغه موسكا ده چې همدا
پرون يې په قسم راسره وعده وكړه چې، د بل بوى هم پرې حرام شه او
نن هغه دى دومره له بل سره بوخته ده چې ما خو پرېږده آن دمراسمو
په سلگونو گډونوالو يې هم سترگې نه سوځي؟

د تصور او خيال مانۍ مې ږنگه او خپل ارمانونه مې د سمندر په
خپو لاهو ليدل.

دا اندېښنه مې قوي شوه، چې موسكا همدا ځوان خوښ كړى او
دې محفل ته دهغې لخوا ماته بلنه هم دهمدې لپاره ده چې داهرڅه
پخپلو سترگو ووينم او په سراب پورې هيلې ونه تړم.

موسكا كله د سترگو په كونج كې ماته وگوري، كله ددې ځوان
غوږ ته خوله ورنږدې كړي او كله بيا هغه ددې په غوږ كې خبر وكړي
دا ورته غوږ ورنږدې كړي.

له ډېرې غوسې رپېږم، ټول ژوند راته ټوکې او مسخرې ښکاره شو، د ذهن په هینداره کې مې د موسکا خاطرې اوږې او رااوږې، له ځان سره کرم رېښ چې رښتیا هم په انجونو کې وفا نشته، د گل او صنوبر کیسه مې ذهن ته نېغه نېغه شوه. کله مې زړه راډک شي وایم راځه ښه په زوره وژاړه او د محفل ټولو خلکو ته کیسه وکړه.

کله کله د موسکا په مینه او فکر کې دې چټک بدلون ته حیران شم، د دنیا هر حقیقت راته دروغ وېرېښېد، پرهرڅه بې باوره شوم، په لږه شېبه کې مې دهرې فلسفې په اړه فکر او نظر بدل شو، له دنیا او دنیا والو مې زړه تور شو، په دې فکر کې وم چې له موسکا څخه دخپلې سوځېدلې مینې غچ څه ډول واخلم.

په همدې کې د کلیزې د کپک د پرېکولو اعلان وشو، څو تنه راغلل، کپک یې پرې کړ له هر مېز څخه خلک راتلل، اوځانته یې کپک ووړ، موسکا هم راغلله، قاب یې له کپک څخه ډک کړ، دوه قاشوغې او دوه پنجه یې واخېستې کپک ماته نږدې ایښی و، کله چې رانږدې شوه، نو د سر په ښورولو یې سلام وکړ، زماله سترگو د کړکې او باد بده، خپل مېز ته لاړه په د ستمال یې قاشوغ پنجه پاکی کړې، یوه قاشوغه او یوه پنجه یې دهغه زلمي مخ ته کېښوده او یوه یې ځانته، ورته موسکې شوه او قاب یې ورنږدې کړ. دلته زما بدن داسې وسوځېده لکه د سکرو ټوپه فرش چې رابښکل کېږم. زه د اور په غرونو کې بند او د خپلې ناکامې مینې د جنازې پر تدفین

او تکفین بوخت وم، چې څنگ ته ناست ملگري مې و خو ځولم: ((کوم فکر کې یې؟ ویاند ستيچ ته وغوښتي))، ناڅاپه مې ټکان و خوړ، وار خطا راپاڅېدم. اجندا هم رانه هېره وه، نه پوهېدم چې څه ووايم پر ستيچ مې له اورېدونکيو د ناروغۍ په پلمه ځان خلاص کړ بېرته په خپل ځای کېناستم، د سوچونو سمندر لاهو کړم: ((ښه ددې چې دا هلک خوښ وو، نوله ماسره یې ولې دبې کچې مينې تظاهر کاوه، له ماسره یې ولې قسم کاوه، چې نه به ته بل چاته په زړه کې ځای ورکوي اونه زه؟ ژوند به موهم يو ځای وي او مرگ هم، دې خوبه ماته ويل چې خېمه وي که کوډۍ ستالپاره پرې له مانيو تېره يم.

موسکا خوبه راته ويل چې ددې دپلار د سوداگرۍ ډېر شريکان او ددې ترپلارلا شتمن يې غواړي، خوددې مينه له ماسره ده، نونن ولې له ماڅخه غوړ هلک ته زما او دټولو گډوونوالوپه مخ کې خاندې او په ناز ورسره خبرې کوي؟، کله به سوچ راغی چې که موسکا رښتيا هم مطلب اشنا او يادپيسو وړې وای، نوپه دا دومره وخت کې خوبه يې له ما پيسې يابل څه غوښتي وای! بيا راته ځان خوشباوره ښکاره شي: نه نه ياره رښتيا چې ښکلې نجونې ټولې دحمام لنگ دي، نن له يوه او سبا له بل سره وي او رښتيا هم دوی مينو پسې نه، بلکې په سرو او سپينو پسې ځي، زړه مې تنگ او چاود ته نږدې شوی و، خو ځله مې زړه وکړ چې راځه محفل پرېږده او چېرته گوښه په زوره زوره وژاړه، کله به فکر راغی چې راشه له همدې درېيم پور څخه ځان

و غورځوه، او ټولې د نيات ه د نجونو مكارې، بې وفايي او د نيمې لارې
ملتيا وروښيه.

د كليزې د مراسمو لومړۍ برخه پاى ته ورسېده، دا ژانس
پر برياليو كاركوونكيود ډاليو او ستاينليكونو د وېش كار پيل شو،
وياند به نوم اخېست او د يو چاپه لاس به يې ستاينليك وركړ، په
همدې كې يې په يوفيگور او خاص انداز د گډونوالو پام ځانته
راواړاوه، ((پوهېږئ! پوهېږئ! چې اوس دريځ ته څوك
راغواړو؟؟، اوس هغه ځوان راغواړو چې زموږ د ژانس روح بلل
كېږي، هغه چې ژانس ته يې گڼ ملي اونړيوال وياړونه اومډالونه
راوړي، هغه چې تل يې زموږ سرهسك او سترگې لوړې ساتلي دي
، نو ستاسودلاسونوپه پرقاكي راغواړم شكېب جان!!))

چيغې او چكچكي پيل شوې سترگې په شكېب پسې اوښتې را
اوښتې، له همدې سره دموسكا ترڅنگ ناست هلك ستهېج ته راروان
شو، زما د غوسې سمندر لاهم طوفاني او دويني هرڅاڅكي وخوټېد،
هلته موسكا له ډېرې خوشحالي په خپله څوكۍ ودرېده، له ډېرو
چكچكويي تيكرۍ په اوږو ولوېد، په سترگو كې يې د خوښيو
اوبنكي ډنډ شوې، ماويل هسې خويي زما پرځاى ورسره مينه نه ده
پيل كړې، په ده كې خوډېركار و، په همدې كې وياند د چكچكو او
چيغود ودرېدو هيله وكړه، چكچكي غلې شوې وياند وويل: ښه اوس
تاسو پوهېږئ چې گران شكېب جان ته به ډالۍ او ستاينليك د چا په

لاس ورکوو؟ ستاسوپه خیال کې به کوم وزیر یا والي ګرځي، نه نه
شکېب جان ته والي یا وزیر نه، بلکې هغه څوک والي ورکوي، چې
دی یې روزلی، مینه یې ورکړې، له ده سره یې بې خوبي تېره کړې
اودده دا استعداد په روزلو کې لوی لاس لري، نو ستاسو د لاسونو په
شانداره پرچا او دروند استقبال کې راغواړو، د شکېب جان خور))
آغلي موسکا))

بې غمي

له تورنتو څخه اوتاوا ته د تلونکي ریل گاډي د اتمې ډبې دریم
تخت زما و ، ، زما تر تخت لاندې یوه ښکلې نجلی په یوه لنډ ښکر
اوبنښ کې او مخامخ یې یو هلک پروت و ، ماته مخامخ په څلورم
تخت کې ناست هلک خپل لپټاپ پرانیستی ، کله چې کوي کله
کمپوز ، بلا سکس سايټونه یې وکتل ، زما تر تخت لاندې نجلی دخپل
مخامخ تخت هلک غبرې ته ورغلله ، غبر په غبر شول شونډې یې
دهغه پر شونډو کېښودې دواړو دیوبل شونډې زبېښلې ، ژبې یې د
یوبل په خوله کې ورکړې ، انجلی لومړی په ناسته دخپلو تیونو څوکي
د هلک په خوله کې ورکړې او بیا ورته ځملاستله ، زه او ماته مخامخ
هلک دواړه ورته گورو خونه مو هلک په کیسه کې دی اونه انجلی .

ماته مخامخ هلک له کانتین څخه دوه ډکې پیالې راږي یوه یې دهلک په غېږ کې پرتهې همدې نجلۍ ته ورکړه او یوه یې خپله وڅښله ، سفر اوږد و ومې غوښتل چې د سفر له ملگرو سره دخبرو دروازه پرانیزم ، لاندې هلک او انجلۍ په خپلو کې بوخت و نو له مخامخ ناست هلک څخه مې دهغه دنوم ، ځای ، قوم او بوختیا په هکله وپوښتل ، هغه راته وویل چې نوم یې راب او د مور نوم یې لیسا ده په اوتاوا کې اوسېږي ، انجنیری یې لوستې ، په قوم ایریش او نیکونه یې له ایرلینډ څخه کاناډا ته تللي دي ، ما ترې وپوښتل چې خووم نیکه مو کاناډا ته راغلی او ولې یې ایرلینډ پرېښود ؟ هغه موسکې شو ویل یې دومره معلومات نلرم له همدې سره یې دهلک په غېږ کې پر پرتهې نجلۍ ورغږ کړ : خورې بابا کله او ولې له ایرلینډ څخه دلته راغلی و ؟

بې وطنه!

د لاهور د ياري (مزدوري) خو ټوله سخته وه، خو چې کله به يې ټاټکي راپرس کړ، نو لکه په سره تناره کې مې چې دروي، ما به چې کله په کوم ختم وخيرات، جنازي، جُمعي داختر لمانځه او يا کلي ته د تللو په وخت کې خولۍ پرس کړه. نو دومره به راباندې درنه وه لکه تور غر، او اوس به يې چې لس ساعته پرلپسې له مسالې ډک شل کيلويي ټاټکي راپرس کاوه نو کله مې زغملی شو.

په کابل کې تنظيمي جگړو دومره وار خطاکړو چې له ډک کور او پریمانه جايداد څخه مويواځې يو سراودوه غوړه وو پستل، پردی وطن وو له مزدوری پرته موبله لار نه درلوده، په شپيتو کلدرو مزدوری مو تش کتغ او اوړه هم نشوای برابرولی، شل روپۍ خويي دکار ځای ته په کرایه هم رانه لگېدلې. د غرمې لپاره وچه ډوډۍ موله ځان سره له کوره وړله، خو د کتغ لپاره به مو پنځه پنځه کلداري اچولې. ددې لپاره چې لږې ډېرې پیسې وگټو، نو دکار خاوند ته به مو پخپله د اور ټایم (اضافه کاری) پېشنهاد کاوه، کله به چې گرمۍ او یا هم درانه کار ډېر بې حوصلې کړم نو چاچا سادي به مې سترگوته ودراره، او دهغه په لیدلو به مې زړه تسل کاوه.

هغه د حوصلې او زغم خاوند سپين ږيري و، هر کار ته به يې چې ورکې (نه) به يې پکې نه ويلې، له هغه سره مې همدلته د ديارۍ په ځای کې وليدل، له رنگه ډېر، ثقه، هوښيار، پوه او جهان دنده بنکارېده. په کار کې چې له يو بل سره لږ بلد شو نو خوځوځله مې ترې وغوښتل چې ځان پوره راوپيژني خو همدومره به يې راته ويل چې له تنظيمي جگړو او په کابل کې له نا امنۍ څخه يو را مهاجر شوی افغان يم.

هغه به پر ځان ډېر زحمت تېراوه خو دکارد خاوند او ياهم دگلکار خبرو ته به يې ځان نه ورکاوه، دپنجاب ددوبي لمر دواړه دومره تک تور اوولي وو چې په سخته به چا پېژندلي وای.

يوه ورځ مې دمزدورانو دحاضری په کتاب کې دسعیدي کابلي نوم وليد. دحاضری له مسوول څخه مې په ماته گوډه اردو وپوښتل چې داسعید کابلي يې لاشوک دی، چې نوم يې په حاضری کې شته خو خپله يې نه وینو، هغه سمدستي چاچا سادي ته گوته ونيوه، پوه شوم چې دوی سعیدي سم تلفظ کولی نشي، نو ځکه ورته چاچا سادي ((سعیدي کاکا)) وایي.

زموږ دکار خاوند پروفیسور صادق احمد پراچه د لاهور پوهنتون د سیمه ییزو مطالعاتو د مرکز دمنځنۍ آسیا دبرخي مسوول وو، یوه ورځ چې له دفتره دکار سرته راغی نو دپه لاس کې نیولي اخبار غونډه سرخي يې دافغانستان په اړه وه، چاچا سادي ترې په ډېرې عاجزی

و غوښتل چې که یوه شېبه اخبار ورکړي ، پراچه ترې په حیرانتیا وپوښتل چې ایا اخبار پړاوولی (لوستلی) شي ؟ هغه ورته د هو سر و خوځاوه . نور به نو هغه هر وخت له موږ سره د افغانستان او منځنۍ اسیا پرتاریخ ، کلتور ، جغرافیې او د سیمې پر ګډو ارزښتونو ډېر بحث کاوه ، او د چاچا سادي له معلوماتو به یې ډېر خوند اخیسته ، هغه به ویل چې د اسیا پېژندنې په اړه لښکونه کتابونه لري ، خودی پر هغه تاریخ ډېر باور لري چې یو افغان لیکلی او دی اوس هم ترې ګټه اخلي .

هغه به له دندې له راستنېدو سمدستي وروسته ، د چاچا سادي خواته راغی او علمي بحث به یې ورسره پیل کړ ، زه خویې چندان په ژبه نه پوهېدم خو چاچا سادي روانه اردو ویلي . پروفیسور هم په پښتو پوهېده . دواړه پر بحث خوښ وو . موږ به داشېبې ددې لپاره غنیمت بللې .

یوه ورځ پروفیسور پراچه د خپلو خبرو په ترڅ کې وویل دا چې په قرآن کې راغلي چې سلطان سکندر ذی القرنین د جوج ماجوج د بندولو لپاره کوم او سپنیز دېوال جوړ کړ نو د جوج ماجوج په قفقاز کې اوسېدونکي مغل قوم دی او سلطان سکندر په څلورمه قبل المیلاد پېړۍ کې قفقاز ته د افغانستان له لارې لاړه . ماته خو په دې اړه معلومات نه وو خو چاچا سادي ورته وویل چې دا معلومات ناسم دي ، ځکه چې سلطان سکندر هېڅکله افغانستان ته ندی راغلی ، او په څلورمه قبل المیلاد پېړۍ کې پر افغانستان مقدوني سکندر يرغل

کړی وو ، ده پروفیسور پراچه ته وویل چې بنایي دی له التباس سره مخ او د سکندر مقدوني او سکندر ذی القرنین نومونه ترې یوله بل سره ګډ شوي وي ، دیو افغان مزدور لخوا دده معلوماتو له ناسم بللو سره د پراچه رنگ تک سور واوښت په تنده لهجه یې وویل : زه د اسنادو له مخې غږېږم او ته له ګېډې ، زه دخپلې خبرې لپاره ثبوت لرم ، له همدې سره دخپل کور کتابتون ته ننووت ، خو شپې وروسته پداسې حال کې چې یو ضخیم کتاب یې په لاس کې وو ځنګېدلی راغی خو لا رارسېدلی نه و چې له چاچا سادي څه یې دبڅښنې غوښتل پیل کړل او ورته یې ویل چې دا کتاب هم ستانظر تائیدوي .

چاچا سادي ، چې د پروفیسور په لاس کې کتاب ولید ټکان یې وخوړ ، د لمر وهلي مخ سپین او سره یې سره ورغلل ، بې واکه یې کتاب ته لاس وغځاوه خو پروفیسور یې په ډېرې بې باکۍ لاس ټیله کړ ، ته پوهېږې چې دا څومره مستند او مهم کتاب دی ، زه یې په څومره قدر په شیشه یي الماری کې ساتم ، او ته یې په خیرنو او په سیمینټو سپیرو لاسونو اخلې ، ته خودې کم تر کمه له لاس څخه داسیمنټ پاک کړه او بیا کتاب واخله !! ، چاچا سادي په مایوسی د اوبو بیلرته روان شو ، خو ما خپل لاسونه په خپله لمن ژر پاک کړل ، له پروفیسور پراچه نه مې کتاب واخست او همدا چې د کتاب پرپوخ مې دلیکوال عکس ولید او ((لیکوال : پوهاند سعدالدین سعیدی)) مې ولوستل نو ولږېدم ، سترګې مې له واکه ووتې کله به د کتاب

دليکوال پر عکس او کله به پر چاچا سادي لگېدلې. له خولې مې بې
واره ووتل دا خو چاچا سادي دی چاچا سادي چاچا چاچا...

د پروفیسور رنگ هم زېږ شو. ما زیگر چې منشي چاچا سادي
ته شپېته کلدارې مزدوري ورکړه نو دايې هم ورته وویل چې تاسې سر
له نن څخه چېتې (رخصت) یاست ځکه چې موږ خو ورځې کار بندوو
خو نورو مزدورانو ته یې ویل چې تاسو خپل کار ته راځئ .

بېوسه

د حقوقي مشورو دفتر ته له رسېدو سره سم ، د دفتر مشر پر مخامخ
څو کي ناست شخص ته گوته ونيوه:

- دې افغان ستاسو په کارته کې کور اخېستې اوس يې د اداري
مراحلو لپاره يو وکيل ته اړتيا ده.

- نوزه موڅه ته راوغوښتم ؟

- ته يې د وکالت کارونه پرمخ بوځه.

جنرال رؤف مې لومړی ځل له يو پنه دوسيو سره همدلته وليد ترې
ومي پوښتل:

- کاکا کور دې چېرې اوڅه وخت اخېستې ؟

- درې مياشتې وړاندې ، د اتسبورگ په کارته کې ، دريم بلاک ،
څوارلسم پور ، اوم دهليز ، ۱۹۶۲ پارتمان.

- اوه داڅه وايي !! عجيبه ده زموږ تر کور لاندې ؟ ! موږ خو هم
دهمدي دهليز په شپاړلسم پور کې اوسو بيخي ستاسو پرسر ، نو

بيامو څنگه په دادرې مياشتو کې نه سره ليدلې اونه درنه خبرشوی
يم.

- ياره وکیل صاحب ته هم عجيبې کوي، داخواغانستان نه دی،
چې خلک هره ورځ يوبل سره وويني او بنډارونه وکړي داالمان دی
المان !

- هو والله ما هم په بريمين کې پنځه کاله تېرکړل، خوتراخه مې
خپل مخامخ گاونډی ونه پېژانده.

- مېرمن او بچيان دې درسره همدلته دي؟.

- له يوساړه اسويلي وروسته ! مېرمن مې وفات شوې، دوه زامن
مې له خپلو اولادونو سره په امريکا، يوه لور مې په لندن او يوه لور
او يوزوی مې همدلته په فريبرگ کې راسره دي.

- په وطن کې دې څه کارکاوه؟

- گوره ځوانه داسې نه کېږي چې ټولې خبرې دلته وکړو يومانښام
يا ته کافي راکړه اويابه يې زه درکړم چې سره کېنو اوسمه کليوالي
دزړه خواله وکړو.

- سمه ده، څو کله؟

- اوس خودکورپه کارپسې گرځم ته به هم راسره سرگردانه يې
وخت به وټاکو.

وخت مو تنظيم کړ، يوه اونۍ وروسته ما بنام دواړو وخت موندلی شو، له ژمنې سره سم يې کور ته ورغللم، په پخلنځي کې د مېوې او پيزا په برابرولو بوخت شو ورته مې وويل: - کاکا ته خوسپين ږيری يې زوی اولورته دې ووايه چې په پخلنځي کې مرسته وکړي راځه چې زه او ته کيسې وکړو.

— هغه يوه مې په کور کې نشته که نه له تاسره خويې روغبړ کاوه، دواړه په پښتو پوهېږي، دادی کار مې خلاص شو در غللم. له پتنوس سره راغی ماته مخامخ دمیز بر سر ته کېناست ورته مې وويل

— نن خو رخصت هم دی بچيان دې چېرې تللي دي؟

هغه له تندي څخه خوله پاکه کړه

— ياره دنن زمانې بچيان په افغانستان کې د مشرانو خبره نه مني دا خو المان دی، زوی مې دا درې مياشتې نه دی ليدلی — له همدې سره يې په سترگو کې اوبنکې ډنډ شوې —

په الماری کې ايښي د عکسونو چوکاټ ته يې ګوته ونيوه: دا يې تېر کال زما د زوی په سالګره وېستي دي.

په عکسونو کې یو هلک ، یوه ځوانه ښځه او یو پوښ سړی
ښکارېدل ترې لاندې لیکل شوي و: ماشا او جونز ټام د ساشاه په
سالگره کې.

ما په حیرانتیا وپوښتل:

— ساشا ، ماشا او جونز ټام؟

— حیرانېره مه نومونه یې سمسور او ماگل دي ؛ خو ځوانان دي
دلته یې پر ځان نوي نومونه ایښي.

- او دا جونز ټام یې څوک دی

- دا زما دلور دوهم خاوند و

- او او که دی

- نه ، وخو اوس یې ترې طلاق اخستی غوښتل چې له

یو پولینډی سره واده وکړي خو ما ونه منله ، اوس مروړه ده او

دادرې کاله کېږي چې له یو الماني سره اوسېږي

— المان ته کله راغللې ؟

— ما دلته په نظامي برخه کې دکتورا اخیستې ، کله چې زموږ

انقلاب بریالی شو نو زه تورن جنرال وم دکنگرې دپرېکړې له مې

همدلته سفیر وټاکل شوم.

- ښه نوبيا؟

- بيا نودرژيم له سقوط وروسته همدلته پاتې شوم دوکانداري مې پيل کړه کارمې ورو- ورو ښه شو اوس له چين او نورو هيوادو توکي راوړم او عمده يې پلورم.

ژرغونی شو:

- هسې دگونگتو خواړي ده، موږ بچيانوته خواړي کوو او دوی رانه تنبتي، که نه يواځې زما د برلين دکورکرايه ديولوی فاميل بس کېږي.

شپږ کاله مو د گاونډيتوب تېر شول خو جنرال صاحب مې بيا په دې شپږو کالو کې شپږ ځله هم ونه ليد، سحر به وخته ته او ما ښام ناوخته به راته، زما بوختيا هم له هغه کمه نه وه، په هغه ورځ چې کله په دهليز کې راسره مخ شو؛ نوراته يې وويل چې زوی يې له يوې الماني سره واده وکړ او دی يې هم واده ته غوښتی و.

ما وپوښتل:

- جنرال صاحب! سا شاکله په کوروي چې مبارکي ورکړم.

- هغه خوله واده وروسته له خپلې مېرمنې سره زموږ هغه بل کور ته لاړ.

- دا ولې ستاسو دا اپارتمان خو هم درې اطاقه دی؟

— هو والله، خبرهغه کور هم له دې ځايه ډېر لری نه دی ځوانان دی
یواځې ژوند یې خوښ دی

دا دی او ه کاله د سترگو په رپ کې تېر شول نور نو په جنرال صاحب
کې د دوکاندارۍ شیمه نه وه، په کور کې یواځیتوب هم زړه تنگی
کړی و. کړۍ ورځ به له نورو زړو او سپین سرو سره د دهلیز مخ ته د
لرګي په څوکۍ ناست و.

ویل یې چې د هغو نورو په څېر د یواځیتوب له غمه د خلاصون
لپاره سپی او پیښو هم ساتلی نشي ځکه چې خدمت یې نشي کولی.
تېره ورځ زه سترې هم وم؛ خو هغه په زوره له ځان سره کېنولم او د
ژوند تېرې خاطرې یې راسره شریکې کړلې، کله یې چې ویل چې په
وطن کې به په هر مړي او ژوندي کې ناست و او آن کله کله یې د نورو
مړي او ژوندي هم خوندي کول نو ساه یې لنډه لنډه شوه او سلګیو
ونیوه:

— یاره وکیل صاحب! د دې ځای ژوند، دود او ځان ځاني مې ډېر
ځوړوي، په خپل راتګ ډېر پېښېمانه یم په دې هڅه یم چې بېرته
خپل وطن ته ستون شم.

— جنرال صاحب الله ج مهربانه دی، د ټولو همدا هیله ده.

— دنورو به هیله وي خو زه جدي یم زه دلته ورو. ورو خپل ځان
راتولوم او له خیره وطن ته ځم.

— داخوبنه کار دی خوزه څه خدمت وکړم؟

— گوره مرگ چاته په ډول او سورني نه ورځي که دلته راباندې څه وشول؛ نو بچيانو ته مې تمه نشته، ته مې وطندار او گاونډی يې مړی به مې ښه سمبالوي.

— جنرال صاحب ته غم مه کوه د مسلمانانو په هديره کې د قبر لپاره د ځمکې، ملا، ښاروالۍ، د تدفين د شرکت، يخچال امبولانس هر څه غم به درته وکړم.

خو د هغه تندي غونج شو:

— ياره زما په ژوندونې له دې ځايه زړه تور دی او ته مې مړی هم مسافر کوې، نه نه هرو مرو به مې وطن ته ليرې چې په پلرنۍ هديره کې په درناوي ښخ شم، لويه جنازه مې وي، د کلي په جامع مسجد کې مې د کورنۍ او قوم لخوا فاتحه واخيستل شي، ختمونه دريمه، جمعه گي، څلوېښتي او تلين مې وي او په مسجد، هديره کور او کلي کې راته دعاگانې وشي.

نيمه شپه وه چې د کور تيليفون مو وشرنگېد، له هلو سره پوه شوم چې جنرال رؤف دی، راته يې وويل چې حالت يې ښه نه دی او که يو ځل ورشم، له ورتللو سره سم مې امبولانس ته زنگ وواهه، د امبولانس ډاکټر يې اکسيجن خولې ته وتاړه او روغتون ته مو روان کړ، هغه د کور د قفلولو لپاره چاپياني ماته راکړې.

ورخ راغله خود جنرال صاحب صحت ساعت په ساعت خرابېده،
خو ځله مې د جنرال صاحب زوی ته زنگ وواهه؛ ځواب يې نه راکاوه،
کله يې چې د لور ټيليفون ځواب راکړ نږدې وچې له خولې مې ورته
سپک الفاظ ووځي:

- هلو! څوک يا ست؟

- وکیل نجیب یم تاسې ماشا يا ست؟

- هو خوتا سو مې ونه پېژندلئ

- زه ستا د پلارگانډی یم.

- امرکوه.

- پلار دې ډېر ناروغه دی اوس مو روغتون ته راوستی حالت يې
نازک دی.

- سمه ده خو زه اوملگری مې اوس له تاسو درې زره کیلومتره
لرې یو، دلته یو ځنگل ته ارام ته راغلي یو.

- خوموډ هم وخت نلرو چاره څه ده؟

- ډاډه اوسه زه ساشا خبروم.

نور نوزه هم ورسره پاتې نشوم، ځکه چې که له خپل وخت څخه
پنځه دقیقې هم کمېنۍ ته ناوخته تللی وای؛ نو کمپیوټر مې کارت نه
مانه او غیر حاضرېدم.

خو ځله مې د جنرال صاحب نمبر ته زنگ وواهه؛ خو ټيليفون يې بند و، لس ورځې وروسته چې ساشا د پلار د کور د چاپيانو د ترلاسه کولو لپاره زموږ کور ته راوخوت، ما ترې د جنرال صاحب د صحت پوښتنه وکړه؛ خو هغه په داسې حال کې چې يوه پښه يې پر بلې واړوله او سگرېټ ته يې فلټر ونيوه، وويل:

-ولې ته خبر نه يې؟! هغه خونه ورځې وړاندې په حق رسېدلې دى.

زه خفه شوم او په گيله مې ورته وويل:

-- بې انصافه زه نو چا خبر کړم زما خو گاونډى و، کم ترکمه هغه جنازې ته خوبه دې خبر کړى وم.

هغه له خولې او سپرېمو څخه د سگرېټ يو قوده دود زما پر مخ راخوښې کړ:

-خير خفه کېږه مه موږ هم جنازه کې نه و.

-ولې؟

ماته مې هم خور شپږ ورځې مخکې د پلار د ناروغۍ خبر راکړ.

-نوولې ژر-ژر ورنغللې

-خو ترڅو مې چې رخصت پانې جوړېدلې او روغتون ته ورتللو ته برابرېدم، دوه ورځې وخت يې ونيوه.

— نوپه یخچال کې خومړۍ دومره ژر نه خرابېږي. ولې موجدانه ونکړه؟

— ساشا چې کله پرمېز د سگرېټو د ایرې لپاره ایښي قاب ته ځان رااوږد کړ نو له خولې یې د شرابو د بوی غوړاسکې راووتلې خبرې یې خوځله بې ترتیبه شوې — خوویې ویل:

— ډاکټرانو راته وویل چې د پلار مړۍ یې څلور ورځې په یخچال کې ایښي و خو چې کورنۍ یې پیدانشوه؛ نو تېره ورځ یې سره صلیب د یخچال او روغتون لگښتونه ورکړل او دا چې د قبر ځای یې نه درلود؛ نو د دې ځای له قانون سره سم یې وسوځاوه.

تروریست

غمی نن بیا خوړند سرد قوماندان صیب مخ ته ودرېد، په بنده بنده ژبه یې ترې د خپل زوی د مړي ژوندي پوښتنه وکړه: خو هغه یو خل بیا د ((گم شو تروریست، تمام جانت مکروب است)) په ویلو داسې تېل واهه چې ان پټکی یې ولوېد .

په ډېرو منډو رامنډو یې د ربړینو خپلیو پستکي وشلېدل، نه یې زندانونو کې د قادر درک وموند او نه هم سره صلیب او نه هم بشر د حقونو ادارو دهغه کوم درک ورکړ، ان چې د ولسمشر زړه هم پرې دردېدلی وو او د زړه له اخلاصه یې ورسره ژمنه کړې وه چې که د مقاومت له جبهو پرته په افغانستان کې له هر چا سره بندي وي ورته به یې راخوشې کړي .

خوب ترې کډه کړې وه، غمي اکا او زرینې ترور به د ژمي اوږدې شپې د شیطان خراغ لوگنې رڼا ته رڼولې، په وینښه به یې د قادر د موندلو خوبونه لیدل ..

نور يې نوله ژونده نهيلي وو ، ستره هيله يې دا وه چې کاشکې يې
خوک پرې هډوکي وپلوري ، چې کولمې يې ورتهولي او کم تر کمه د
دريو ځوانو نگورگانو برخليک معلوم کړي .

غمي اکا دنېستۍ خپې واخيست ، مېرمن يې اړه شوه چې ددوی
ديوه خپل انجنير فريدون په کور کې خدمت وکړي او دمياشتني
معاش تر څنګ يې دخوړو پاتې شوني هم کورته يوسي .

يوه ورځ چې انجنير فريدون ، انټرنېټ پرانيست نو پر هغه خبر يې
سترګې ولګېدې چې د متحده ايالاتو د دفاع وزارت په خپل رسمي
سايټ کې خپور کړی وو ، او همدا چې د القاعده د مشرانو په لست
کې يې د ۲۲ کلن ملا عبدالقادر د غمي خان د زوی نوم تر سترګو شو ،
نو ورپرېدېد ، لاسونو يې کار پرېښود ، ځمکه يې له پښو وتښتېده . بې
اختياره يې ذهن سپړو وېشت کاله شاته لاړ ، د انقلاب لومړيو شپو او
ورځو ته هغو ورځو ته چې قادر لا زېږېدلی هم نه وو ، هغه وخت ته چې
غمي اکا يواځې يوزوی او ډېرې لوني درلودې او غمي او مېرمنې
يې د زوی د جوړه کېدلو لپاره په زيارتونو جنډې او خپله لور په نذر
کې منلې وه ، بالاخره الله ج يې سوال ومانه او د قادر له زېږېدو سره
سم يې تره له ډېرې خونۍ خپله دوه مياشتينۍ لور فاطمه د هغه په
نوم کړه او بيا قادر نازولی لويېده خو د کوڅې او بازار له هلکانو
سره . د کور سر او سرسرد هغه وو ، او هغه وخت چې پلار به يې د
پېښور د پشکال په گرميو کې په شل کلدارو مزدوري کوله خو د

قادر جیب به یې تش نه پرېښود ، د قادر د نازو لتوب او گرانښت خپه خو هغه وخت لا ډېره شوه چې مشر ورور یې له روسانو سره په مخامخ نښته کې په شهادت ورسېد ،

انجنیر فریدون ته هغه وختونه هم ورپه زړه شول چې قادر لا نوی زلمی وو چې غمي اکا خپله کونډه ننگور ډېره وهڅوله ، چې له قادر سره نکاح ته زړه ښه کړي خو هغې ځواب ورکړ چې سر سپینول ورته له قادر څخه سل ځله غوره دي . او ورور ته یې هم د هغه او فاطمې د واده خبره وریاده کړه ، خو هغه لوړه وکړه چې دې چرسي ، ښکي ، بېکاره ، د سپین ږيري پلار لاس ته ناست ته به هېڅکله هم خپله لور ورنکړي . ده هم په قرض او پور کوچیانۍ ولور برابر او ځوی ته بله ناوې راوسته .

د قادر د واده به لا یونیم کال پوره نه وو چې د غمي اکا تره او تربور دخپل دود او دستور له مخې هم د غمي ورور اړ اېست چې فاطمه قادر ته ورواده کړي او هم یې د هغه کونډه ننگور مجبوره کړه چې قادر ته کښېني ، نو په یو دېگ وریجو یې قادر ته په یوه شپه دوه ناوې راوستې .

که څه هم اوس قادر د درې ښځو خاوند شو ، خو په ځوی او عادت کې یې هېڅ بدلون رانغی ، لا هم د کور فضا خړه پړه شوه ، د کور لگښت ډېر شو ، نور یې نو د مور پا سره هم ختمه شوه چې د هغه د چرسو لپاره یې ورکړي ، یوه ورځ چې په پیسو له مور سره ونښت ، نو

مېرمنې يې ورته د خرڅ لپاره خپله د سرو گوته وركړه، خودا پيسې هم ختمې شوې، بله ورځ بيا له مور سره د پنځو كلدارو په سرونښت مور ته د قادر ښكښلود كور فضا بې خونده كړه، درې واړو مېرمنو يې ورته ژړلې، قادر په وروستي ځل مور ته له غوسې سور مخ ورواړاوه: ((د بې غيرته لورې، ته مې نور په دې كور كې وگوره.))، او هماغه وو چې قادر ورك شو، درې ورځې وروسته د پېښور په ورځپاڼو كې د قادر نوم هم د هغو كسانو په ډله كې خپور شو چې له يوه قوماندان سره د طالبانو پر ضد جگړې ته تللي وو او طالبانو له پولې څخه د اوښتلو په دوهمه ورځ ټول نيولي وو چې بيا پوره څلور كاله د كندهار په جېل كې بنديان و.

د قادر كورنۍ له ډېرو ستونزو سره مخ شوه. پلار به يې په سپينه ږيره گټل او د قادر د خلاصون لپاره به يې لگولي. خو ښه به يې ورپسې ختمونه كول.

. اخر هم قادر له ډېرو واسطو او منډو رامنډو وروسته له زندان څخه خوشې شو، خود كندهار جېل د قادر لپاره يوه مدرسه وه، د څلور كاله بند په اوږدو كې د قادر ژوند، فكر، اخلاق هرڅه بدل شوي وو د قرآن كريم تلاوت، ليكل، لوستل، كسبونه يې ياد كړي وو، اوس نو له زندان وروسته قادر هغه پخوانۍ قادر نه و، او يو لمونځ يې هم بې جمعې نه كاوه.

مېرمنې يې دده په بدلون په جامو کې نه ځاييدې او آن د هغه څلور کلن بېلتون يې هېر کړ.

خو درې مياشتې لا پوره نه وې چې د سپتمبر د يوولسمې پېښې را منځ ته شوې، امريکا په افغانستان يرغل وکړ، پاکستان مېشتو علماوو په افغانستان کې د امريکا پر ضد د جهاد فتوا ورکړه، د شهادت د فضيلتونو، د حورو غلمانو، او د جهاد د فريضې په اورېدلو د قادر احساسات هم راوپارېدل، له ډېرو نورو ځوانانو سره د جهاد لپاره لومړی کابل او له هغه ځايه په ((تشکيل)) کې مزار ته ولېږل شو، او بيا څلور کاله تری تم و.

يوه ورځ انجنير فريدون تلويزيون ته ناست وو، له زرینې ترور څخه يې چای وغوښت، چې په همدې کې وياند د بېرني خبر غږ وکړ، وياند د ترورستانو د هغو مشرانو نومونه اخستل چې د امريکا لخوا اعدام شوي وو د انجنير فريدون څک کېدلو او ناڅاپي ټکان تلويزيون ته د زرینې ترور پام هم راواړوه همداچې په تلويزيون کې يې دخپل زوی عکس او د هغه د اعدام خبر واورېد له خولې يې چيغه ووته د چايو پتنوس يې له لاسه ولوېده او پر وښکي يې وينه راماته شوه.

تمرین

ما استاد محمود ریباری ته لېږه خو هغه راته تقریر پیل کړ: گوره قاري صاحب ته دقرآن حافظ او دیني عالم یې او خدای ج بنه دینداره او درنه ښځه درکړې له دې ښاریانو چې چالاکه او دپرویی سرله یوه او پښې له بل سره وي تېر شه.

دهغه ، دپند او نصیحت دې خبرو هېڅ خوند رانکړ ، ورغبرگه مې کړه استاده ! دا خبرې اوس پرېږده ته دناهیید دوی له کورنۍ سره بلد سپړی یې ورشه هغه راته وغواړه ، خو هغه راته وویل چې دا انجونې له تاسره نه جوړېږي بیا به پښېمانه یې: کله چې زه هم څلو بښت کاله پخوا له کلي څخه کابل ښار ته راغللم نو هره ښاری راته ښاپېری ښکارېده خو اوس راته ثابت شوه چې د اطرافي نجونو مینه سوچه او ساده گي او طبعي ښکلا یې له الماسو هم گران بیه ده .

خو دناهیید کرشمو او جادوگرې موسکا د غوټۍ د ښکړیو شور له ما هېرکړ ، دهغې هر حرکت راته نغمه ، هره شېبه وږمه او هره خبره ترنم او زمزمه وه .

دایواڅې ناهید وه چې آن خپل دسترگوگاتې یې هم نخولی شول .

دناهيډ مينه مې نوره له وينې سره گډه او د بدن په هر رڼگ کې چلېده ، کله به چې د دفتر نور ملگري زما او دهغې له ډېرو خبرو په تنگ شول نو چټ به مو پيل کړ.

ما به خپل مياشتينی درې ورځې رخصت په کلي کې له خپلې کورنۍ سره تېراوه خو ناهيد راته وويل چې نور زما د درې ورځني بېلتون زغم نلري ، او بايد ښځې ته مې ووايم چې اوس دفتر ماته هره مياشت رخصت نه راکوي او دا ورځې له هغې سره تېرې کړم ، زما لپاره له دې څخه بل مهم زيری چېرې و ؟ د مياشتې په پای کې مې له دفتر څخه معاش او رخصت دواړه يوځای واخستل .

سبا چې کله قرغې ته تللو نو ناهيد دومره ارايش کړی و چې تابه ويل د پاريس په کومې ارايشگا کې يې د قفقاز کومه ښاپېرۍ ناوې کړې ده . له تنگ پطلون څخه يې د بدن هر غړی او له سپين نري بنين څخه يې د هر تي څوکه راوتې وه ، هلته نورې انجونې او سړي هم وو خو ټولو به موږ ته کتل . ناهيد رانه وپوښتل ، قاري جانه پوهېږې چې دا ټول خلک ولې ما او تاته ډېر ډېر گوري ما ورته وويل هو ولې نه ، ستا په څېر ښکلې ته به ولې څوک نه گوري ، خو هغې وويل نه ، دا خلک ستا ساده جامو او اوږدې ږيرې ته حيران دي ، که غواړې چې نور هر څوک درپورې ونه ځاندي نو ځان منظم او مهذب کړه . دا کابل ښار دی ، ته په کلي کې قولبې پسې روان نه يې ، .

هغې دا هم وويل چې له ترورستانوسره دې بايد توپير وشي ، كه
ته له دې ځايه منفك شې بيا دې په بل ځاى كې څوك نه مقروي له
وخت سره ځان برابر كړه .

له قرغې څخه نيغ خياط ته لاړو ، هغه ته مو د پطلونونو فرمايش
ور كړ .

بله ورځ چې كله له اصلاح شوې ږېرې او پطلون سره دفتر ته لاړم
نولومړى خود دفتر څوكيدار ونه پېژندلم نږدې وو تېله مې كړي ،
د دفتر ملگرو مې په ليدلو له خدا خپل تشي ونيول آن له ږېرې خدا
دځينو له سترگو او ښكې راغللې .

نن چې ناهيد دفتر ته راغلله نو خفه وه راته يې وويل ، پرته له دې
چې پلار يې ترې موافقه واخلي چاته يې په نوم كوي . هغې دا هم
وويل چې ، پاتې ستا كار دى يواځې ما خبر در كړ .

دا خبر نه و سم اتوم بم و چې پر ما راو لوېد . څوك نه چمتو كېده
چې دناهيدي ريارى راته وكړي ، استاد محمود ته مې بيا وويل خو
په انوبانويې ځان خلاص كړ . خير څوملگري پيدا او ما ښام دناهيدي
دوى كور ته ورغللو هغې لادمخه راته ويلي وو چې دپلار له درنو
شرطونو څخه يې ونه وېرېږم ځكه چې ددوى رواج دادى چې لومړى
خور او لور پر زوم ښه درنه كړي خو وروسته يې بيا نه ځوروي .

دناهيډپلار دخومثالونو په وړاندې کولو خپل رواج راته واوروه ، آسانه: بس په کابل کې کور ، موټر ، په عصري هوټل کې شب خينه ، کوژده او واده ، په واده کې موسيقي ، یوسپت سره زر ، له واده وروسته دناهيډ دکار نه مخنيوی ....

زه دناهيډ دمینې دومره خمار وم ماويل چې که دفرهاد په خپرانه داسمايي غره سوری کول هم وغواړي منم یې ، له ځنډ پرته مې له ټولو سره موافقه وکړه .

له پلار ، مور او کورنۍ سره له مشورې پرته مې دناهيډ دستمال واخست .

څه پیسې مې په بانک کې وې ، څه مې له ملگرو او دفترڅخه پور او کوژده مو پیل کړه ، که هرڅومره مې ناهيډ ته وویل چې دکامرو پروړاندې دکوژدې دمراسمو عکاسي زموږ له رواج سره په ټکر کې دي خو ویې نه منله ، ویل یې چې بیا به ټولې همزولې پېغور راکوي ، موږ له خلکو سره همچشمي لرو ...

کله چې دکامرو پروړاندې ناهيډز ما او ما دناهيډ په گوتو کې دکوژدې گوته (چله) ننوېستله ، او کیک مو دیوبل په خوله کې ورکاوه نو دلاسو نو دلړېدلو له کبله مې کاشوغه دناهيډ دخولې پرځای دهغې پوزې ته وروړاندې کړه .

ماهڅه وکړه چې مېرمن او کورنۍ مې پر دې کار خبر نشي خو آن دکوژدې دمراسمو ویدیو مې هم چاکورته وړې وه .

دواډه د مراسمو چمتوالی مو پیل کړ، دناهیډپلار قسم وکړ چې له خپلو شرايطو به یو انچ هم شاته نشي .

ناچاره شوم کلي ته لاړم ،خو پلار مې زموږ د کوژدې د ویدیو پر لیدلو ډېره غوسه او ویلي یې و چې مامې دا زوی بیخي عاق کړی دی ،دکلي سپین ږيري مې ورته ننوتې ته راوستل ، هغوی ورته وویل چې پښتانه خو کوژده شوې ښځه پرېښودلی نشي نو مجبور یې چې کور او ځمکه دې خرڅه او اینګوردې په کور کړې . پلار مې څه د سپین ږيرو تر فشار لاندې راغی او څه یې دتره او تربور د پېغور وېره وه ، ځمکه یې وپلورله .

دواډه نېټه مو کېښوده ،هوټل وټاکل شو ، کارتونه ووېشل شول ،کور چمتو شو ، زموږ له مخالفت سره سره له سندرغاړو او کامره والاو سره خبرې وشوې ، سبا شپه واده او نن زه ډېر بوخت وم چې دناهیډزنگ راغی ، له “هلو” سره جوخت یې راته وویل چې سبا هر ورو فلانی ستوډیو ته راشه زه هم درځم . ما ورته وویل الله دې خیر کړي هلته څه کوو په غوسه یې وویل ، ولې ته خبر نه یې چې دلته رواج دی چې دواډه په شپه په هوټل کې هلک او ناوې ګډ رقص کوي ته خو ساده سړی یې رقص دې زده ندی سبا هلته دګډ رقص تمرین کوو .

زړه هديره

له هماغې ورځې راپه د پخوا چې خلک په کيسه خبر او پېښه رسوا شوه نو د سره رود جهادي شوری غونډه وکړه او د نورو پرېکړو تر څنګ يې دا پرېکړه هم وکړه چې ټول کوچيان بايد د جګړې له لومړۍ کړنې نه کډې بارکړې او په نورو سيمو کې هم د شپې له خوا بايد د خپلو رمو ښه څارنه وکړي، او د ګرځېدو مخه يې ونيسي، ځکه چې د تېرې شپې پېښې هم د سيمې خلکو او هم مجاهدينو ته اندېښنه راولاړه کړې وه، د څوارلسو کلونو خبره ده کليوالو به ويلې چې د سړ کال گرمي په تېرو څو لسيزو کې ساری نلري لمربه پر مخ دوامه بد لګېده چې تابه ويل ګڼې همدا اوس د "باغ بالا او" ديبلو "جوازونه" (ګانې) سپاره دي، او د ګورې په جواز کې د شربت په تبخي پسې اور اچوم او يا خو چې "بېټنيو" کې د خښتو د داشت په دانه کې درګرده د داش له خولې نه په خښتو او تېرو پسې د وچو لوڅو ګېډه ور

غورزوم او د تيرېو او خښتو گرم او سوزند اسوېلي مې د عمل د غبرگون په ډول مخ ته داغونه راكوي، د ونو، بوټو او كروندو وزرونه زوړند وو، د لمر قهرجنو وړانگو د سره رود د روانو او بوگو گل ته لاره پيدا كړې وه او كبانو له گرمۍ نه د خلاصون په هيله د اوبو غاړو ته د لوڅو او منجانو سيورو ته پناوړله د اسمان څك او وياړمن تور غره جنوبي لمنو كې سربونو د غرونو بېله لړۍ جوړه كړې وه، د لاله وزرونه دومره مړتاوي وو چې تابه ويل د ښكلا كوم وژونكي ورته د خپل حسن سزا وركوي، د غره له خوا الوتونكيو وېرمود "ادم خېلو" شمشپور "او كټه پور" باغونه محاصره كړي وو، د گلابو، صدفبرگو، رامبېل او چامبېلورنگونه الوتي وو، د توت، زردالو، الوچو او ناكو د شنو پانورنگ تور ته ماييل شوي و، د پيژواك د ښي د نارنجانو، نرگسو او جريبند گلونه څه د ځانگو په اوږو سپاره او چاپه مخكه سجده لگولې وه، يوازې د "سره رود" شنې ونې او يخ كارېزونه وو چې خلكو به يې سيورو او غاړو ته لږ ارامه ساه اخېسته.

كه له يوې خوا گرمۍ خپله پنجاله لگولې وه نو له بلې خوا د كليو خلك هم چې د ژوند يوازينۍ اتكاء يې په پوله او پټي وه په دې ورځو كې د بل هره وخته مصروف ليدل كېدل، كارونه دور په بېره روان وو چې تابه ويل هر چاپه ځان پورې پطرولي ماشين تړلي دي، غنم له يوې مخې پاڅه شوي وو څوك چې تكړه وو او مېړونه يې

درلودل هغوی غنم په کور او بوس په بوساړو کې ځای په ځای کړي وو، چاغمن ربېلي او درمند ډاگ ته رسولي وو، او چالا درگړده ربېل، د جگړې د کرښې بدلون او د روسانو او دهغوی د ګوډاګيانو د پرمختګ، د جگړې د پيل او د باروتو په لمبو کې د پخو فصلونو د سوزېدلو وېره، د شخصي دښمنیو او بالاخره د غرض د خاوندانو لخوا د خپل غرض د ترلاس کولو او کبانو نیولو لپاره د ابو خړول هغه فاکتونه وو چې کړوندګريې په ډېره بېرېه د خپل لاس د تهاګو د محصول راټولولو ته اړوېستي وو.

هغه مهال لا هغه امریکایي چانټې نه وې رارسېدلې چې بتکیو په خبر به شایا تخرګ ته اچول کېدلې د ګرمۍ له زوره به واسکت هم نه اغوستل کېده او بې واسکت به په چانټو کې شاژرونه پښتۍ هډوګي سولول او د سيني پوستکي به یې توره د جهاد مینه او اسلامي جذبه وه د ستړیا فکر له چاسره نه وه هر چا به کوښښ کاوه چې د چانټې ټول جېبونه ډک وساتي، څلور پنځه شاژرونه به مو له چانټې پرته له ځان سره فالتو ګرځول، لاسي، ګریبټونه به مو په نسواري ته ورته عسکري رنګه چانټو کې چې په سینه به مو رازوړندې وې او د بندونو د تړلو په وخت کې به مو له تشو هم راتاوې شوې ټومبلي وو، د خطر ورځې او شپې وې ډېر وخت کې هم چانټې نه خلاصولې، د ډبل، چره ایز، ګلیټي، سرپوښ، سه پست او دوېست ټوپکونو وار تېرو چينايي کلاشنکوفونه ډېر او مصري او امریکایي

هم بيا لږ وروسته راپيداشول، او روسي خو به يوازې له هغه نېکمرغه سره وو، چې د کوم روسي او يا د هغه د نوکر ژامه به يې ورماته کړپوه، او د هغه وسله به يې ترلاسه کړپوه.

"په ادم خېلو" دمجاهدينو او په "بازيد خيلو" کې د هروسانو او داخلي کمونستانو وروستي سنگرونه وو، يا په بله وينا همدا د جبهې لومړۍ کرښه وه نو د **بازيد خېلو** په کمرونو او هديره کر به مو د دښمن د پوستو پر ضد سنگرونه نيول او د **شاهي کلا** او **بازيد خيلو** هوارډاګ به مو د سپکو او درنو وسلو د مرميو په تبادلي سپين پرق وو، مورچلونو سره ډېر نږدې حتی په کلاشکوف به مو هم خپل هدف ښه ویشتلې شو، د ورځې به چې هر چېرې وو خو شپې ته خوب ته به معمولاً **بحرين** ته راتلونو مو غوښتل چې له **بحرين** نه دې بل څوک هم ګټه واخلي او يادې زموږ مزاحمت وکړي که زموږ د شپې د خوب د ځای په هکله به د دوستانو پوښتنې هر څومره ډېرې او په هر تعبير وې خو زموږ ځواب همدا يو **بحرين** و، بحرين خلکو ته د اندېښنو کڅوړه وه، يوه معما وه چې هر چا ته يې حل اسانه نه و، يوراز و چې رسوايي يې څومياشتې وخت وغوښت.

د جهاد، اسلام او اسلامي ارزښتونو نه د دفاع سپېڅلې احساس د وطن د گټلو سرشاره جذبه پښتونولي او په رگونو کې د وياړمن افغان قوم په ټاټوبي د يو يرغلگر د تيري د ځواب لپاره توده وينه.... هغه لاملونه وو چې له مجاهدينو نه يې د سکون او آرام تنبستولي وو

، داسې شپه به ډېره کمه وه چې د مجاهدينو د يو گروپ لخوا به پر دښمن تعرض نه ترسره کېده ، کله کله به چې روسان او د هغوی گوډاغيان په روسي **ودکا** مست شول نو هغوی به هم د مجاهدينو په مرکزونو غلچکي بريدونه ترسره کول.

د مجاهدينو د خوب ځايونه درمند ډاگونه وو او د اځای يې ځکه مناسب گڼلې و چې يو خوبه هلته ښه هوا لگېدله او بل به بوسو هم دبسترې کارور کاوه ، ډېره ساحه به ښکارېدله او دونو ، کلاگانو او .... په استفادې د دښمن له بريدنه به هم مصئون وو. او که مليشوبه د چريک په تمه د راتللو زحمت ووېست نو په دې سپين ډاگ کې به شاوخوا غنم يې ټول رېبل شوي وو ، ښه جگړه ترسره کېدله ، دا بيا بېل راز و چې موږ ولې د ټولو مجاهدينو پر خلاف د درمند ډاگونو په **ځای بحرين** ته زور کاوه.

زموږ د گروپ قوماندان (عاشق الله ماما) وو ، چې اصلاً اخوندزاده او د عمر له پلوه په گروپ کې تر ټولو لوی د (۳۳ کالو په شاوخوا کې) و او همدا د عمر ډېر نښت يې د دې لامل شو چې موږ يې د خپل گروپ قوماندان وټاکو ، دی داوږدې ونې ، پلن او غنم رنگه مخ خاوند او په غوښه ښه اباد سړی و ، د بشاشې قواري ، گرد چترالي پکول ، په جېب کې د يو درجن قلمونو او پاک ستره گرځيدلو په ليدلو به يې هيچانه انگېرله چې گوندي دی به بېسواده وي ، په کلي ولس کې په انجنير مشهور و او د شيخ مصري ډاگ د کوچيانو زېرگل

اکابه ورته په ارجینر صیب غږ کاوه ، عاشق الله ماما او گروپ یې په
بهر کې ښه نوم درلود ، دی دیوازینی گروپ قوماندان و چې
مجاهدین یې ټول باسواده او باکتوره وو او له قهار لالا نه پرته چې
تقریباً د عاشق الله ماما په غاښ به و نور ټول خامه خوله او اکثره یې د
لېسو هغه زده کوونکي وو ، چې ددوبي له رخصتۍ نه په استفادې
یې سنگرته مخه کړې وه ، د عاشق الله ماما ډېر خویونه موږ ته دمنلو
نه وو ، او هغه **درونش (را) کشت و بېرونش تره (تورا) متل دلته ښه**
مصادق پیدا کولی شو.

سور تعويد

د واده جم او جوش هماغسې روان و. د خوښۍ رنگين خراغونه لاد
کور په دېوالونو پرېږېدل، د گډاگانو او سندرو محفلونه هماغسې
تاوده و. فضاييوله سندرېزه وه، د ښځو او نجونوپه تن کې
رنگینو جامو سینگار داسې انځوروله لکه په پسرلي کې چې څوک
د گلو کړوندي ته ننوتی وي.

یوازې همدا خوشبېې د مخه یې ناوې د یولو کاروان په بدرگه په
گلپوش کړولاکې راوستې وه، ځینې نجونې له ناوې سره ناستې وې
ټوکې او خنداگانې یې کولې د ((مبارک دې وي))..... ((قدمش نیک
باشه...)) اوازونه له هرې خوا راتلل، یوې به ویل چې ((دا خو یې سمه
پرې ذاته راوستې ده، خدای دې یې له بدو سترگو وساتي))، بلې به
ویل: ((په ټول کابل کې یې ساری نشته، سمه مرغله ده))، بلې به ویل
چې: ((داسې ښکلیو پېغلو ته ارایش اود واده جوړه څه په کار ده
؟؟!!)) دې پرو پېغلو او ځوانانو زړونه همدې ورځ ته تڅنېږي او
د انتظار مرگونې ورځې شپې تېروي، خوپه پاسته کوچ کې ناسته
ناوې خفه ښکاري، پټې پټې سلگۍ ووهي، نه د کابل د مستو پېغلو
په خبرخاندې نه د سترگولاندې پټ جریان څاري، نه په ټوکو ټکالو

کې برخه اخلي، نه دکليوالو پېغلو په خپر د ناوې توب په تخت له چاسره پسپسکې کوي، نه عکاسی. اونه فلمبردارۍ ته چمتو شوه، نارامه، غلې او خفه ناسته ده له سترگو خخه يې د مرغلرو دانې توييږي، نجونې يې په ټوکو کې خوروي، يوه ورته ووايي ((ورکه شي په زور خومونه يې راوستې ولې دومره ژاړې؟))

بله پرې غږ کړي ((يې کابلۍ خو خوی د اطراف د پېغلو کوي))

ديخوا بله کوټه کې سپين ږيري او ملايان ناست دي د نکاح تر لوبندو بست کوي، ((پلانکی کور يې مهرکې ورکوم)). ((نه نه له دې کور سره به لس زره افغانۍ هم ورکوي)) د ناوې او شاه د نکاح وکيلانو جگړه روانه ده.

غفور له څلور کاله انتظار، هجر، منډ ورامند وروسته د خپل اميد غوټۍ غوړېدلې وينې، کله کله يې ذهن دا هرڅه نه مني، له فرېبا سره واده ورته خوب او خيال بنکاري، ((رښتيا هم فرېبا به د ناوې توب په سره او شنه جوړه کې په بخملين تخت زما ورتللو ته انتظار کوي؟ زه خو خوب نه وينم)) بيا له دې وېرې او ږو ته ټکان ورکړي چې هسې نه دخيال څپو اخستې وي.

د ناوې د زړه ټکان نور هم ډېر شو، د سينې په قفس کې يې زړه تنگ او هډوکي يې ورته د اوسپنې پنجرې وگرځېدلې، خوځله يې د لاس په دستمال د مخ او تندي خوله وچه کړه.

شپه سرېږي خو د فريبا د بدن تودوخه ډېرېږي، چار چاپېره بنځي
 د ناوې پټ غم ته فکر وړې دي، د نکاح تر لومړي مراسمي پای ته ورسېدل،
 د غفور پلار نکاح خط خپلې بنځې ته ورکړ چې په فريبا يې هم
 لاسليک کړي، د غفور مور قلم او نکاح خط پاڼه فريبا ته د لاسليک
 لپاره وروړه، او دمېزد پاسه يې ورته کېښوده، د فريبا ساه په وجود کې
 ښکته پورته شوه سترگې يې له کاغذ سره وگنډلې خوشې چې چپ و
 بالاخره وروستی تصميم يې ونيوه قلم يې په کاغذ رابښکته
 خود لاسليک پرځای يې پر پاڼه ليکل پيل کړل، له ليکلو وروسته يې
 پاڼه کېښوده د خوب او وصال وخت راوړسېد، بنځو نوره کوټه
 پرېښوده، روانې شوې ناوې په وروستی وټونکې نجلۍ په لړزېدلې
 لهجه ورغږ کړ چې يو گيلاس اوبه ورکړي، نجلۍ هم له اوبو څخه ډک
 شيشه يې گيلاس د ناوې په سرو لاسونو کې ورکړ، او ووتله، له ځانه
 يې وپوښتل دا څه يځني وگوره او د ناوې تنده؟ غفور د انتظار شېبې
 شمېرلې، چې کله به خونه له خلکو وزگارېږي، او دی به د فريبا د زلفو
 هريو تار بېل بېل شمېري، ځوانې يې د نکاح پاڼې پسې د ناوې خونې
 ته دوو سټي ځل لپاره ورننوتله، خود دروازې له خلاصېدلو سره
 سمدستي يې داسې چيغه له خولې څخه ووتله، چې د زلزلې په څېر يې
 ټوله کوڅه و خوځوله، ناوې په تخت باندې ښکته پرتله وه، له
 خولې څخه يې وينې بهېدلې، سپينې شيشه يې غړۍ يې تک سور
 رنگ اخستې و، د تيو او غاړې منځ کې يې د وينو کرښې داسې

انځوروله لکه دواورو منځ کې چې د وینو لښتی بهېږي، خوانبې یې د فرېبا سرپخپل زنگانه کېښوده، خوله یوڅو کوچنیو سلگیو وروسته هغه د مرغلرولې د تل لپاره دانې دانې شو، په لږ وخت کې ښادي په غم بدله شوه، چیغو او کړیکو فضا ونيوه، هغه نجونې چې لږه شېبه وړاندې یې هر رگ سندرېز و اوس سرې سترگې ولاړې وې. په شیشه یي گیلان کې یې د تورو او بو یو غږ پلاپاتې وه غفور له فرېبانه لاسونه تاو کړل ویل یې ((دا ولې؟ ولې دې په ځان ظلم وکړ؟))

فرېبا ایله همدومره وکولای شول چې ترڅنګ یې پروت نکاح خط ته ګوته ونیسي چې د وینو څاڅکو الواني رنګ ورکړی و، غفور د نکاح پانې ترشالیک په ډېره بیړه ولوست، اوله هروڅو کړښو لوستلو وروسته به یې، یوځل د فرېبا غېږې غېږې جسد ته وکتل، کله چې له لوستلو څخه وزگار شو، نو همدایوه خبره یې تکراروله چې ((په خدای مې دې سوگند وي چې غچ به دې اخلم، ستا په ښکلا او ځوانۍ مې دې قسم وي، چې ستا او تاته ورته نورو لسګونو، سپېڅلو معصومو، پېغلو انتقام او بدل به اخلم)) ډول ډول ګونګوسې خپرې شوې، راز راز تبصرې کېدلې، چا به یوڅه ویل او چا به بل څه، چا به ویل چې غفور یې نه خوښېده، په زور یې راواده کړه ځکه یې نه ورسره عکاسي وکړه او نه فلمبرداري، چا به ویل هغه فلانکي هم ډېره غوښته، خودې ونه منله هماغوی څه شی ورکړل، هماغوی د کوم دوست په جامه کې زهر ورکړل(.....)

د غفور سړو اسو پليو فضا ونيوه، نور نو د تورن غفور په پسرلي
خزان ولگېده، انزو او يوازې توب خوندور کاوه.

کلونه تېر شول نظامونه او رژيمونه ږنگ او نوي شول تورن غفور
ډگروال شو، شپه او ورځ يې په سوچ کې و، مال او جايداد يې ډېره
خو واده يې نه کاوه، په کور او کوڅه کې په ليوڼي ډگروال وپېژندل
شو، د واده دنه کولو په اړه يې له هر چا سره پوښتنې راپيدا شوې، چا به
ويل په بد کارۍ وخت تېروي، چا به ويل ناروغ دی، ما به هم ورسره په
همدې اړه ټوکې کولې، کله کله به مې د پېغور په بڼه ويل چې ډگروال
صاحب، ترموډ خان بڼه پېژني، هغه به له خان نه خبروي، ځکه واده
نکوي، پردی خور او لور ځانته کښېنول هم څه اسانه کار نه دی، خوده
به له يو سوړ اسو پلي سره ويل، چې ما يو ځل واده کړی سنت مې
ادا کړي دي، خو چې خدای راباندې ونه لوروله زما څه گناه ده، ؟ بيا به
له غوسې او خفگانه تور او شين شو، اسو پليو به يې د سړابونو لړۍ
جوړه کړه، غم او غوسه به يې د کونين گوليو په څېر د لارو په مرسته
زړه ته ور تېل وهله.

له ډگروال غفور سره زما ملگرتوب د صميميت حد ته ورسېده
، ډېر ارزونه او اسرار مويو بل ته رسوا کړل، د فرباله مرموزې مړينې
څخه خبروم خو رېښتونی جريان له ده څخه پرته بل هېچاته معلوم نه و
، دده اسو پليو او درد شکمن کړی وم، يو ځل مې را ايسار کړ او ورته
ومي ويل، بل ته په ويلو سره د غمونو پېټي سپک کېږي، او غم

کمېږي، څه ناڅه د زړه تسل هم کېږي، نن به راته ټوله کیسه کوي، ډگروال هم لارې تېرې کړې راته ویې ویل چې، نن زه هم هرڅه درته وایم، او دا ځکه چې بنایي خپل هوډ کې به بریالی نشم، بنایي د غچ ارمان د زمانې دیو توراغ په څېر له ځان سره گورته یوسم، ځواني هره ورځ د بودا توب خواته لار لندوي، خویا هم نهیلی نه یم.

((زه په حربي پوهنتون کې دوړوستي کال محصل وم، فرېبا زما د تره لور او د ملالۍ په لېسه کې زده کوونکې وه، تره مې ښه شتمن سپری و. د فرېبا د ځوانۍ پوهې او ښکلا ساری نه لیدل کېده، هر کال به د خپل ټولگي اول نومره وه، زړه وړونکي حرکتونه او خورانبک، اخلاق یې، درلودل هر چا به کونښن کاوه، چې د گلاب داگل دې دده په شمله کې وټومبل شي، د وزیرانو په کچه خلکو، پرې جرگې او مرکې وکړې، خوزه یې مینې بېسده کړې اوله هر کاره وېستی وم، د خیال او سوچ بهرې به مې تل د فرېبا د سترگو په سمندر کې لاهو وه، تره او د تره مېرمنې مې مورته ویلي وو چې موږ فرېبا ته څو ځله د غفور یادونه کړې ده، خو هغه وایي چې زه به څي واده نکوم، هر غوښتونکی چې راشي د فرېبا ځواب همدا وي، هغوی مې مورته دا خبره هم کړې وه، چې تاسې فرېبا راضي کړې زموږ خوښه ده، شپې او ورځې تېرېدلې زه صاحب منصب شوم، فرېبا هم له دولسم څخه فارغه شوه، خونه یې بل مېړه کاوه او نه یې له ماسره واده ته غاړه ایښوده، ماکه هرڅومره له

فرباڅخه زړه صبر اوه ،خوپاييله به يې منفي وه ،فربا له فراغت څخه وروسته نه رسمي دنده واخسته اونه پوهنتون ته ولاړله له څو کالو څخه راپدېخوا يې د ځوانۍ په پسرلي خزان گډوو ،ورځ په ورځ يې رنگ ژړېده ،يو ازېتوب او گوبنه توب يې غوره کړ.

په پای کې له مور او پلار څخه نهيلی شوم په خپله مې ورته يادونه وکړه ،اوپه ډول ډول وعدو مې له ځان سره واده ته وهڅوله ،خوهغې به همدا ځواب راکاوه ،چې زه واده نکوم ،که بل ځای کې مې واده وکړ ،نو تاته مې وينه رواده ،خودې خبرو زما د زړه بند تړلی نه شو ،هره ورځ او هر شپه به مې د همدوی په کور کې ،وه تردې چې ډېره مې مجبوره کړه ،نوپه داسې حال کې چې اوبنکويي په اننگولارنيولي وه ،په ژغوني انداز يې راته وويل چې زه ناروغه يم ،اوناروغي مې هم ديوې اونۍ يايوې مياشتې نه ده بلکهې دائمي ناروغي ده ،زه د کور د سمبالو لونه يم ،نوولې دبل چا ژوند خراب کړم ،خوماورته ويل چې که ته هرڅومره ناروغه شې په هر حال زما قبوله يې ،له تا پرته ژوند راته دوزخ ده ،ته زما ژوند وژغوره ،هغه زما د ډېر اصرار او فشار پر وړاندې بې ځوابه شوه او غاړه يې کېښوده ،لږ وخت وروسته مو د واده ترتيبات ونيول ،خود واده په شپه چې فربا ځان وواژه نو دنکاح پانې په بل مخ يې دامضمون ليکلی و ،غفور له غاړې څخه دڅرمنې سور تعويد راووېست او له سپرلو وروسته يې په لوستلو داسې پيل وکړ:

((گرانه غفور جانه تاته اوږد او هوسا ژوند غواړم مامخکې هم د همدې لپاره واده ته زړه نه ښه کاوه، چې همدغه حالت او همدا شپه مې زغملای نشوه، اوس مې هم زړه ته ډېر ډاډ ورکړ خو فکر کوم چې د مرگ پرېښتې مې نور ژوند نه غواړي، د پېښې جريان درته په دې هيله ليکم چې که ته او نور ځوانان زما په څېر د هوس د قرباني شويو پېغلو پوښتنه وکړئ، پېښه داسې وه: د دولسم ټولگي زده کوونکې وم، يوه ورځ چې لېسه رخصت شوه نو د کور لاره مې ونيوه، يواځې روانه وم خودې ته مې پام وه د دلېسې له دروازې څخه له موږ سره روانه وه، کله به مخکې شوه او کله به وروسته، کله چې يوازې شوم څو گامه وړاندې راته يولو کس والگاکې حکومتي نمبر پلېټ يې درلود په مخ کې ودرېده، دوه تنو ترې درانښکته کېدلو سره سم يو د ستمال زما پوزې ته نژدې کړه، اوله هماغه ځايه بيا له ځان څخه خبره شوې نه يم، يو وخت مې چې سترگې وغړولې نو ځان مې په يوه ډېره ښکلې مجلله مانه کې وليد يوه بوډۍ ښځه، **راوړاندې شوه او دوه ډۍ خوړلو بلنه يې راکړه، دمېز په سر ډول ډول کبابونه، او مشروبات ايښي وو خوماته داهر څه زهر ښکارېدل، وروسته** همدې بوډۍ په يولو کس تشاب کې ولېږل او بيا يې د ارايش خونې ته بوتلم، زه په دې زرین قفس کې بندي وم، يو عسکر زما د ژاپه ليدلو رانژدې شو راته ويې ويل بدمرغې ولې ژاړې؟ دا ځای په نصيبونو هم چاته نه رسېږي، ته نه يې خبره چې ته د چاميلمنه يې

، او که ژړا بس نکړې او ځان ورته ونه سپارې نو مړی به دې هم څوک ونه گوري ، ما بنام هسوله خفګانه مې ستونی په درد شو ، داخل هماغه بوډی بڼځه راغلله یوې خونې ته یې وروستلم په یو تخت یې کښېنولم او خپله ووتله لږه شېبه وروسته ، خونې ته یو څوک راننوته چې زما عفت یې لوټ کړ او زما د حیا لوپته یې خیرې کړه سبا یې په هماغسې لوکس موټر کې چې تورو شیشوته یې پردې هم پرتې وې ، او هېڅ ترې نه لیدل کېدل سپره کړم ، او په داسې ځای کې یې ښکته کړم چې هلته بیرو بارډ پر کم و او موټر د سترگو په رپ کې ورک شو .

غفور په داسې حال کې چې زگېرو یو او اسو پلوی یې څو ځله د خبرولې غوڅه کړه د لیک لوستلو ته دوام ورکړ : ما ځانته ډېر ډاډور کړ خو ګټه یې ونکړه زما غیرت ماته له تاسره دمخامخ کېدلو اجازه نه را کوي تاته دنېکمرغه ژوند هیله منده یم .

((ستا فرېبا))

شفر

کله به چې، ډرپورانو له بگرام څخه جلال آباد ته او یا هم له جیکب آباد څخه بنون ته کانتینر راوړس او نه نو د تیلیفون په لیکه به یې موږ خبر کړلو او په یو ځانگړي شفر به یې د (چمتو اوسی) قوماندې راکړه. موږ به هم خپل د مهر و لاک د خلاصولو وسائل پاک کړل په دې خاطر چې، یوه سخته، عصري او د یوې پرمختللي ټکنالوژۍ له خاوند څخه مو غلا کوله، نو خپل د غلا وسائل به مو هم ډېر مجهز ساتل، او په همداسې پرمختللو هېوادونو کې زموږ مېشتو ملگرو د لوړې ټکنالوژۍ لرونکو کمپنیو باندې راته جوړول. ټول وسایل مو کمپیوټرایزو، کله به چې کانتینر لوراکي ته راوړسېدو نو یو گونښه سرای ته به مو تاو کړ، مهر و لاک به مو یې په ډیرې استازی سره د همدې کمپیوټرایز او تخنیک په مرسته خلاص کړ، خپله برخه به مو ترې بیله کړه او بیا به مو په دومره مهارت بېرته مهر کړ چې، هیڅوک هم پرې نه پوهېده.

اوس مونو تجربه دوه کلنه شوې وه او په دې پوهېدو چې، کوم کانتینر زیررنگ ولري نو په هغې کې نظامي وسلې او مهمات وي، کوم کانتینر چې څلوېښت فوټه وي او سوررنگ ولري نو په هغه کې

لوژیستیکی مواد وي، کوم کانتینر چې، سپین رنګ ولري، جنراتور ورته چالان وي او پکې یې ګرځي نو په هغه کې دوا او درمل وي چې، امریکایان یې له بگرام څخه جیکب آباد او له جیکب آباد څخه بگرام ته خپلو نظامي او ملکي هډو ته لېږدوي.

یو کانتینر مو چې، جلال آباد ته روان وو، لاره کې پرانیست، ټول د کوچنیانو د لوبوله سامان او ژاولو څخه ډک وو. ورته حیران شوو چې، په افغانستان کې مېشتو بهرنیو ځواکونو خو دلته له ځانه سره خپل کورونه او کوچنیان هم نه دي راوستي او دا مو هم نه دي اورېدلي چې، دوی دې چېرته په کوم ښوونځي او یا وړکتون کې افغانو کوچنیانو ته د لوبو سامانونه ورکړي وي. نو بیا دا سامانونه هغه هم په دومره کچه څه کوي؟

د کانتینر د منځ سامان به نه ډرپورانو ته د کوم لست له مخې تسلیمېده او نه به ترې د کوم لست له مخې غوښتل کېده، بس تیار، بند او مهرولاک کانتینر به یې ډرپور ته بار کړ او کله به چې، خپل منزل ته ورسېد او مؤظفینو به یې کلفونه او مهرولاک جوړ ولیدل نو بیا بله هېڅ خبره هم نه وه. او خدای خبر چې، شپږ میاشتې وروسته به یې بیا کانتینر خلاصاوه او که لس میاشتې وروسته.

دا ځل به سهار لس بجې وې چې، شیندي گل استاد له جلال آباد څخه تیلیفون وکړ او په شفرې په دې وپوهولو چې، مازدیګر مهال لواړګي (لنډیکوتل) ته رسېږم. موږ هم له درې (دره ادم خیل) څخه

حرکت وکړې، د تیراه او بارې له لارې مو ماسپښین مهال ځان
لنډیکوتل ته ورساوه.

مانبام تیاره وه چې، یو څلوېښت فوتی سپین رنگه کانتینر چې،
جنراتوریې روښانه او د مخې او شا دواړو خواو څخه یې منځ ته پکي
لگېدل وو راښکاره شو.

کانتینر مو له خپل پخواني تعامل سره سم سرای ته تاو کړ. او
داسې مو وپتیبیله چې، دا ځل کانتینر لوی دی او له بگرام څخه یې
جیکب آباد ته ښه ډېره دوا بار کړیده، نو موږ به هم ترې ډېر دوام
ښکته کوو.

مهرولاک مو پرانیست د کانتینر د دروازو له خلاصولو سره د
کانتینر د منځ ټول گروپونه په اتومات ډول روښانه او کانتینر سپین
پرک شو همد اچې، د یخچال په خانو کې مو په سرو سرو مړو چې،
تپونه یې هماغسې ځلېدل او بیرغونه پرې غوړېدلي وو سترگې
ولگېدې نو هډوکي مو زیره او بدن مو مېړي مېړي شو.

غبرگي جنازې

کلي ته په يو وخت د غبرگو جنازو په ننوتلو ټوله فضا کړيکو ونيوه
تا به ويل چې دلته ساندې او ژړاگانې ورېږي هره سترگه لمدۀ او له
هرې خولې اسويلي ختل، چا به دهوسۍ نصيب او تقدیر پرې بلل او
چا به يې پلار، چا به د جنازې يوکت ته د پرگوتۀ نيولۀ او چا د بل، يوه
به ويل چې خون يې د جباري پرغاړه دی، دا ټول دهمده له لاسه دي. بل
به ورسره دتائيد سرو خوځاوه: ((ته بلکل ريښتيا وايي جباري ډېر
حريص او ضدناکه انسان دی دخپلې لورژوند يې هم خراب کړ
اونورې کورنۍ يې هم دويرپرغړ کښېنولي)).

که څه هم هوسۍ خپل پلار ته په زغرده وييلي وو چې هيڅکله به
هم له اشرف څخه پرته له بل چا سره ژوند شريک نکړي، دهغه دقانع
کولولپاره يې يوه لاره هم نه وه پرېښې، يوه ورځ خويي دټولې
کورنۍ په مخ کې ورته دا هم وويل: يو خودې له پوهنتون څخه منع
کړم او بل مې اوس دې پوډري ته ورکوي!! لدې خو، ښه ده چې
پخپل لاس مې ووژني!!

هوسۍ به چې هرڅومره خپل پلار ته د اشرف او دهغه د کورنۍ
ښيگڼې ستايلې پلار به يې هماغومره ضدکاوه پرهغې به يې دبې

حیا او سپین سترگې نوم کینسود: ((که پوهنتون ته مې پرېښې وای
نورې به دې هم سترگې شکېدلې وای)) .

اشرف او هوسی له گاونډیتوب پرته دولس کاله ټولگيوال او ډېر
ښه دوستان وو تا به ویل یو روح په دوه بدنونو کې دی، دواړو په
کانکور کې یو پوهنځی خوښ کړ او ورته بریالي هم شول خو د هوسی
کورنۍ داشرف دوی په پرتله لږ شتمن وو

ددوی پاکه او سوچه مینه نور له هیچا هم پټه نه وه. خو هیچایې
د مینې پر سپیڅلتیا شک هم ونکړ. بازاری مینه او خویونه نه په
اشرف کې واو نه په هوسی کې.

دا شرف مور او پلار د هوسی پلار ته نور په مرکو، او ننوا تو سترې
شول خو هغه به همدا ویل چې زه پر دې څوک په خپله کورنۍ او
شتمنۍ کې نه شریکوم، خانی مې خپل تن او خپل هډوکی دی
، هغه ته چې زه خپله لور ورنکړم بل څوک یې کله ورکوي؟
زما هوښیاره لور چې هغه سړی نکړي، او له بد عملۍ یې راونه
گرځوي بل یې څوک له غمه مړه دي؟.

د خاني په بدن کې وینه ورځ په ورځ وچېدلې، چې اوخیرن وینستان
، دمستریانو په شان تورې او ککړې جامې ... ، نور نو چا ددوه افغانیو
باور هم پرې نه درلود.

اشرف دپوهنتون ترڅنگ د انگلیسي ، کمپیوټر او ادارې کورسونه هم ولوستل د لیاقت او خواخلاقو له امله یې د هراستاد او محصل په زړه حکومت کاوه. هغه سپورت ته وخت نه درلود خو دومره ښکلی و چې تابه ویل د بدن د ښکلا له کورس څخه فارغ شوی دی. کلیوالو به ویل چې دا زرینه جوړه الله (ج) دیوبل لپاره پیدا کړیدی.

پلاری یې پر هوسی بندیز لگولی وو چې له اشرف څخه گوښه واوسي خودمئینو په دیدن لا چا بندیز لگولی دی او بیا دمایل او انټرنیټ پدې زمانه کې.

کله چې له خاني سره د هوسی د کوژدې خبره توده شوه نوهغې خو ځله آن د ځان وژنې او له اشرف سره د وطن د پرېښودلو پرېکړې وکړه خو هغه به ډاډ ورکاوه چې خدای (ج) به هرڅه اسان کړي دا کار موند کورنیو سپکاوی او پرسپینه لمن موداغ جوړوي.

خانی نور دکلي مشهور پوډري او خس دزد وو دولسوالی له بند څخه دخلاصون به یې دوه ورځې تېرې نه وې چې بیا به بندي شو.

هوسی که هرڅومره خپله ژړا او اوبښکې وسیلې کړې خو هیڅ فایده یې ونکړه.

کوژده وشوه سمدستي واده هم جوړشو ، هوسی چې اوبه له ورځه تېرې ولیدې نو مناسبه یې ونه گڼله چې د واده دخبر په اورېدلو داشرف غم نور هم ډېر کړي .

دخاني پلار هم واده ته ځكه بېړه كوله چې كه هوسۍ يې له زوى
څخه سړى جوړ كړي

خوخانى له واده وروسته هم لا هماغسې پوډري، له ځان او دنيا نه
نا خبره په شپو شپوبه له كوره بهر وو .

اشرف د پوهنتون د ليلې په دريم پوړ كې پيتاوي ته مطالعه كوي
چې د هوسۍ د خيال څپولا هو كړ: (((ولې دا دومره وخت د هوسۍ
ټيليفون بند دى؟ ولې آن د مسج ځواب هم نه راكوي؟ ولې گډوډ
خوبونه وينم ولې..... په كلي كې داسې وړشخص به څوك وي چې
د هوسۍ پوښتنه هم ترې و كړم او كه سيم كارټ يې بدل كړى وي چې
نوى نمبر يې هم راكړي.)) له ډېر سوچ وروسته ورته خپله
تندار (كاني) چې ده ورسره ټوكې او مينه درلوده ترټولو وړ
وبرېښېده چې له هوسۍ يې خبر كړي.

دستي يې ورته ټيليفون و كړ په خبرو خبرو كې يې ورته هوسۍ ياده
وكړه، خو هغې سمدستي ځواب وركړ: ((ته لكه چې خبر نه يې؟
د هوسۍ قلم خويې له خاني سره وهلى و، دهغې د واده خو مياشت
هم پوره شوه.)) د اشرف ساه تېرو بېړه شوه له لاسه يې مبايل ولوېد
ولړ زېد: ((زه به اوس د جباري تخم هم پرېنږدم.)) راپاڅېد منډه يې
كړه، څو ځايه په زينو كې ولوېد، له گڼه گونې په ډك ښار كې منډې
وهي. تر هډې پر لاره له لس ځله ډېر له خلكو سره و جنگېد، ښى او
چپ يې نه پېژنده د سړك له يوې خوا بلې ته اوښت چې دمخامخ

راتلونکي شانزده بيست پمپرو غورځاوه او چې ترڅو درېده نو
تاييريې پر سينه ولاړ وو.

دا شرف پر مړي بارامبولانس لاکلي ته نه و ننوتی چې دکلي
د لوی مسجد له لاسپيکرڅخه اعلان واورېدل شو ((خانی د اکبرزوی
او د جبار وراره په حق رسېدلی نن مازيگر څلور بجې يې په زړه هديره
کې جنازه ده)) د ريوړ له يو چا دهغه دمړينې لامل وپوښت هغه
ورته وويل چې بدمرغه خاني بيگنا ډېره نشه کړې وه ، وياله کې
پروت و چې د شپې پرې اوبه راغلي او وژلی يې دی.

قربانيان

د پل خشتي جامع مسجد په ختيځه دروازه کې مې ځای نيولی و. هر سهار به وخته دلته راغلم، خپل زور او پيوندې څادر به مې چې، د ډېرو خيرو له لاسه يې سپين رنگ تور او بنسټی و په مخکې اوارکې، چکسونه به مې له تخرگونو څخه لېرې کړل د څادر په څنډه به مې کېښودل، بيا به مې خپله مصنوعي (ساختگي) پښه ووېسته له چکسونو سره به مې جوخته کېښوده. پښه به مې تر ورانه رابډو هله د ورانه له پاسه به مې د خپلې غوڅې شوې پښې د تپونو نښې او خاپونه خلکو ته واسطه کول او د روپۍ دوه و سوال به مې ترې کاوه، د خپل څېرن څادر له پاسه به مې لومړۍ خپله دوه، درې افغانۍ کېښودې ځکه چې، دې کار د خلکو د پام په را اړولو کې راسره مرسته کوله. ددې ځای بنسټگنه دا وه چې، دلته بيرو بار ډېروو، وچه ډوډۍ هم ارزانه پيدا کېده.

کله به چې، دلته سوالگر کوچنيان نه وو، نو د خلکو پام به موږ ته و. خو چې، بنځو او کوچنيانو به ژړا او کوکې پېل کړې نو بيا د چا پام مونږ ته نه وو ټولو به د خپل جېب خيري او د بچيانو د سر خيرات هماغوی ته ورکاوه.

یوه ورځ یو بل معیوب چې، د خلپرو ویشته یا پنځه ویشته کالو به و په دواړو سترگو پوند، د مخ نیمه برخه یې سوزېدلې، برچو یې د پوزې له نیمې برخې سره نیمه زنه هم وړې وه، یو لاس یې له څنگل او بل یې له بیخه غوڅ وو هم راغی. هغه کوچني چې، دده لارښود و او دی به یې له لمنې نیولې گرځاوه ورته وویل چې: "همی جای است ده امی بغل بشی" ده هم شا د پوال او مخ د خلکو لارې ته کړ همدا چې، د ناستې تابیا یې وکړه او لا ځمکې ته رسېدلې نه و د نورو سوالگرو او په ځانگړي ډول د ښځو له احتجاج او غالمغال سره مخ شو "بروگم شو تو از کجا امدي، ایجه به ما کس یک قیران نميته، تو ام امدي دیگه جا یا سرت قات بود، ایجه خو جای ام کم اس. اگه تو بشینی جایم تنگ میشه باز ما رام هی میکنه." خوده په ډېره سړه سینه ځواب ورکاوه: "خیر اس وار خطا نشو هر کس نصیب خوده میخوره، کجا برم..." ښځو که هر څومره غالمغال وکړ خو دده مجبوریت پرې زور وروو.

هملته کښیناست. زما پرې زړه وسوځېد د بیچاه حال تر موږ ټولو ډېر بد تروو.

دلته زموږ غریبي نه کېده په ټوله ورځ کې به مو ایله لس پنځلس روپۍ پیدا کولې هغه هم داسې چې، کله به څوک جومات ته ننووت او بوتان به یې په دروازه کې پرېښودل نو موږ به له دې فرصت څخه گټه واخسته، د هغه بوتان به مو د خپل خادر په پیڅکه پاک کړل،

گردونه به مو ترې و خنډل، ځان ته به مو نږدې کېښودل او د بوټانو خاوند ته به مو دا تاثر ورکاوه چې، بوټان يې ورته موږ ساتلي که نه ... هغه به بيا له شرمه هم يوه روپۍ راخطا کړه. دلته نور، کور خو پرېږده آن چې، زموږ د گېډې کار هم نه کېده، هره ورځ به مو لس روپۍ پوليسانو ته هم ورکولې چې، له دې ځای څخه مو ونه شړي.

زما خواته نوي معيوب راته وويل چې، وامي وربدل له معيوبينو او يتيمانو سره د مرستې دفتر له دوی سره مرسته کوي، دفتريې نوي ښار کې دی زه خو په دواړو سترگو ږوند يم راځه چې، دواړه يو ځای ورشو گوندې څه مرسته راسره وکړي. ما چې، دا مې خوومه ورځ وه کورته وچه ډوډۍ هم نه وه وړې دا خبره ځانته زيری وباله دستي سوچ واخېستم دخيال په نړۍ کې په څو دقيقو کې شهرنو ته ورسېدم. د مرستې دا دفتر مې په ډېرې اسانۍ پيدا کړ، عريضه مې ورکړه هغوی پر ما ډېر زړه سوی وکړ او زما د غوڅې پښې او ځوانۍ په ليدلو يې ډېر خفگان او افسوس څرگند کړ. سمدستي يې ماته دوه بورۍ وړه، درې دوه نيم مني تيمه غوړي، څلور منه لوبيا او صابون راکړل، کراچۍ مې ورته ونيوله، د کور په منځ کې مې وغورځول، نږدې وولې ډېرې خوشحالي سکتې وکړم، خپلې مېرمن ته مې له دروازې ورغږ کړ: ((نن به ښه ډېر وړه لمدوې، ټول کوچنيان به په ډوډۍ او لوبيا مړوې، نن به کوچنيان وړي نه ويده کوي.)) (له همدې

سره د دې معيوب بل غږ زما د سوچونو تناب و شکوه: "څنگه زما له خبرې سره موافق يې که نه؟".

سبا د پل خشتي په دروازه کې سره يو ځای شو او له دې ځايه مو د نوي ښار په لور حرکت پيل کړ. ټوله ورځ مو د نوي ښار کوڅې گز او گام کړې. خو چا د دفتر درک راونه ښود. سبا مو بيا خپل هدف ته مخه کړه له ډېرو پوښتنو وروسته مو دفتر پيدا کړ. د دفتر اداري مدير راڅخه عريضې واخستې او د دفتر رئيس ته يې وروړې. رئيس سبا ته وروغوښتو، سبا په ټاکلي وخت ورغللو. رئيس قلم راواخست لومړی زما د معيوب ملگري مخ ته کښېناست او پوښتې يې ترې پيل کړې.

- نوم دې څه شی دی؟

- سردار اغا

- د چا زوی يې؟

- د نسيم خان

- د کوم ځای يې؟

- د پروان ولايت د جبل السراج د ولسوالۍ دده پايان د کلي

- کله معيوب شوي؟

- پنځه کاله وړاندې

- قوماندان دې درسره مرسته نه کوي؟

- نه کله چې زخمي شوم او روغتون ته یې ویوړم، بیا مې تر نن پورې ونه لید یوه روپۍ یې راته گوشت خوگ. خبر یم چې، ښه یې ساعت تېر او کش و فشي یې برابر دی درې کروښه او درې څلور ډاټسني له ټیگار دانو ډکې ورپسې گرځي.

- ښه د ټپي کېدلو کیسه دې راته وکړه، چېرې او څنگه ټپي شوي؟

- پنځه کاله وړاندې چې، حزبیان شمالي ته راننوتل نو په چیکل کې موډ جگړې لومړۍ کرښه وه، زه د گروپ قوماندان وم. موږ د حزبیانو د چریک له ویرې د خپلې پوستې شا وخوا ماینونه ښخ کړي وو. کله کله به هغوی چریکي حملې کولې، موږ به ورته کمین نیوه او کله بیا موږ حملې کولې او هغوی به ... کله چې، سردار آغا خپله کیسه رئیس ته کوله نو زما بدن ورو- ورو مېرې مېرې کېده، له مبهم اضطراب سره مخ شوم، په ډېر تلوار او نا کراری مې د کیسي د پاتې برخې د اورېدلو هیله لرله.) یوه شپه چې، هغوی ښه مخ ته راغلي وو موږ ورته په کمین کې په دې هیله ځان غلی کړی وو چې، ټول ژوندي ونیسو، ځکه د ژونديو اسیرانو بیه تر مړو ډېره لوړه وه. د هر اسیر په سر به یې کورنۍ له پنځه زره لکه افغانیو څخه نیولي آن تر شل او

دېرش زره لکو افغانۍ راکولې خو مړي به بيا له زردوه زرو لکو افغانیو پورته نه خرڅېدل.

کله چې، هغوی بېرته ستنېدل نو موږ پرې ناتاره ډزې پېل کړې. د مرمیو او اور له کبله فضا سپین پړق شوه ډېر حزیان مو ووژل، ډېر مو ژوندي ونيول. کله چې له جگړې وروسته خپل مرکز ته نږدې شو، ناڅاپه د ماینونو په کتار و برابر شو. په لږه شېبه کې زموږ ډېر ملګري هم والوتل، د ماینونو ډیرې برچې پر ما هم برابرې شوې او بیا شپږمه ورځ پوه شوم چې په روغتون کې يم.

کله چې سردار اغا کیسه ختمه کړه نو ماته تېروختونه سترگو ته ودرېدل. ټوله صحنه مې د ذهن په سکرین تېره شوه، لکه د کوم فلم ستوري چې، په کوم فلم کې کار کړی وي او بیا هماغه فلم د سینما په پرده ګوري، ځان راته هم ډېر ظالم او هم ډېر مظلوم ښکاره شو، وجدان مې د سردار اغا د ږندو سترگو او غوڅو لاسونو د مظلومیت د پرې د منلو او نه منلو په کشمکش کې وو چې، رئیس راباندې غږ کړ: ((ښه ځوانه ستا نوم څه شی دی؟ د پلار نوم دې څه شی دی...)) ما هم ځوابونه ورکړل خو کله یې چې، وپوښتلم کله او چېرې ټپي شوی یې؟ نو هک پک پاتې شوم چې، څه ځواب ورکړم. رئیس زما هیښتیا حس کړه بیا یې وویل: ((ته هېڅ پروامه کوه دا یوه بې پلوه او بهرنۍ موسسه ده، ټولو معیوبینو ته په یوه سترګه ګوري، د چاله تنظیم او ځای سره کار نه لري ته بالکل ډاډه اوسه.))

خو زما ستونزه د تنظيم رسوا کېدل يا د نيولو وېره نه وه زه سردار
اغا ته ځورېدم. رئيس ته مې وويل، صاحبه! د سردار اغا كيسه خو
دې واوړېده. همدا زما كيسه هم ده. خو زه له حبيبانو سره وم. موږ په
همدې شپه لاړو د دوی د پوستو د شا وخوا هغه ماینونه مو چې، دوی
موږ ته ايښي وو د هغې نقشې له مخې چې، د دوی يو تن ملگري پر
موږ پلورلې وه ووېستل او په نورو هغو ځايونو کې موږ ښخ کړل چې،
د دوی تگ را تگ پرې ډېروو څه مو نور هم ورسره اضافه کړل. کله
چې، بېرته خپل سنگر ته ستنېدل نو د دوی په کمين واوښتو او زه د
دوی د پيکا د مرميو ښکار شوم اوس مې د خپتې او د بدن نور تپونه
ښه دي خو پښه مې په خپله وينې.

کلاپی دانی

دگر می خپسې خپلې منگولې خنې کړې وې ، دتاوډه لمر دورپانگو
نېزې به پر بدن داسې لگېدې ، تا به وېل چې گونډې له لیزر شعاع سره مخ
یم . په اډه کې ډول ډول غټو او کوچنیو موټرو سپرلۍ ته انتظار ویست په
لوړ غږ جلال آباد ، جلالآباد ویلو دکېلنډرانو ستوني وچ شول ، دیو
کاستر د کیلنډر چې پر ما سترگې ولگېدې نورا منډه یې کړه له لاسه یې
ونیولم او بې سوال او ځوابه یې دموټر دروازې ته رابښکلم . ما ځان کلک
کړو درېدم : وروره خبرېت خودی ؟ ته خو لومړی ځان پوه کړه چې زه پر دې
موټر کې څم او که نه ؟ ... خو هغه زما خبرې په نیمه کې غوڅې کړې :
(بسلمانه یو نفر کم ده ور خپزه څې روانیږي پراخه سیت ده که نه همدلته
به ولاړ یې . . .) زه چې موټر ته وروختم ، رښتیا هم چې د ډریور شاته درې
کسیز سیت کې یو هلک او دوه ښځې ناستې وې ، خودهمدې سېټ پر
برابری د دروازې خواته یو کسیز سېټ خالي وو . بیک مې مخي ته

کېښود او په همدې سیت کېښناستم. ډرپور داډې پرچه راواخېسته
 موټر روان شو، ټولو مسافرنو هسک ته دخپلې عاجزۍ دښودلو او دعا
 لاسونه پورته کړل. دڅو شېبو لپاره مطلقه چوپتیا حاکمه وه خو ډرپور
 د نغمې دکېست په ایښودلو سره، په لومړي ځل شونډو ته د سپریدلو
 چانس ورکړ ((استاده غږ یې ټیټ کړه)) بل به غږ کړ ((مونږ یې نه اورو دا
 وروستی لا سپېکرونه یې بند کړه)) ما او زما تر څنګ دښځو خواته
 ناست هلک ته هم دخبرو پلمه په لاس ورغله او دکست په اړه مودخلکو
 په قضاوت تبصرې پیل کړې. دکاستر په دې درې کسيز سېټ زما خواته
 همدا هلک، خواته یې یوه دپاخه عمر ښځه او دښځې تر څنګ شیشې
 سره یوه بله انجلۍ ناسته وه چې دښاریانو په څېر یې د سپین څادر
 پیڅکه له پوزې تاوه کړې وه زما او ددې هلک خبرو، ددې انجلۍ پام هم
 مونږ ته کړ او په لومړي ځل یې نیم پټ مخ زموږ لور ته راواړاوه کله چې
 زما او دهغې سترګې وجنگېدې نو ساه مې پرېدن کې تیروبیږه شوه، له
 وینستو تر پوندو مې ټول بدن لکه په ستنو چوخ چوخ او میږي میږي
 شودا سترګې، لکه چې سترګې نه، برېښنا وي، ټول بدن ته یې جټکه
 راکړه، دې سترګو په خپل برېښنايي ټکان، زما د سترګو په رڼو کې
 وینه وچه کړه، دومره یې وزبېښلې چې نور یې دخوځېدو مجال نه وو،
 همدا سې بې سېکه او بې حرکت د هغو سترګو، په کاسو کې پاتې شوې
 نور نوزه نه پوهېدم چې خواکې ناست ملګری مې څه وایي خو کله کله

دده دتبر اېستلو په خاطر ورته سر خو حوم او دا ډول تا ثر ور کوم چې
 گوندې خبرو ته يې زما پام دی.

تور سرک دورېي بڼا مار په خېر دموتير دتايرونو لاندې غغلي . زه په دې
 فکر کې يم چې له سترگو سره مې څه ډول مرسته وکړم چې لږه ساه په کې
 وغورځيږي او ددې سترگو ، له خم نه درا وتلو متره په کې پېدا شي ، له نيم
 نه ډير مخ يې پټ دی ، پوزه يې هم تاوه ده ، يوازې دتندي او داننگو
 برنۍ برخه کې يې دسپين ململ ته ورته پوستکي لاندې گلابي دانې
 بڼکارېدې ؛ زه ټول سوچ سوچ گرځېدلی يم چې څنگه به وکولى شم هغه
 مخ ټول وگورم چې د دا ډول جادو گرو سترگو دکوربه توب وپار لري .
 گرمۍ ټوله سپرلۍ ترې کړه ډرپور ته يې دموتير ودرولو غږ وکړ ، ډرپور
 هم ديو بازار تر څنگه موتير دسرک غاړې ته کړ ، دانجلۍ تر څنگ دناست
 هلک او بڼځې په شمول ټوله سپرلۍ له موتيره بڼکته شوه . زه هم وروستى
 کس وم چې له موتيره بڼکته شوم خو انجلۍ کراره په خپل څوکۍ ناسته
 وه نه مې تنده په ياد وه او نه گرمي ، اخوا ورتاوشوم ، دډريورد
 دروازې تر څنگ ودرېدم او له شيشو څخه چې دگرمۍ له لامله ټولې
 خلاصې وې هغه څارم ، سترگې مې له سترگو لاندې په هماغې نېستې دي
 ، انجلۍ پکې راواخېست او ځانته يې وهل پېل کړل په همدې وخت کې
 هلک داوبو ډک گيلاس په لاس موتير ته وروخوت او هغې ته يې ور
 وړاندې کړ ، انجلۍ گيلاس واخېست او داوبو څښلو لپاره يې دوه گوتې
 دکين غوړ خواته وړاندې کړې ، دڅادر پيڅکه يې خلاصه کړه ، مخ يې

لوڅ کړې ، شونډه ورتنه ګلاب يې په ګيلاس کينډول او ددې په دې کوچني حرکت سره زما له لاس او پنبو دمه وختله، دزړه شيشه مې يې دانه وانه کړه . دزړه د شاهين وزرې مې وسوځېدې ، په ځمکه راولوېد . له ځانه مې پوښتنې پېل کړې: دا به پيغله وي او که واده ؟ دا به د کوم ځای وي ؟ د کومې کورنۍ او د چالور به وي ؟ له رنگ او جامو خو ښارۍ او لوستواله ښکاري چې ښارۍ به وي او که کليواله ؟ آيا کله به هم ددې گل په ليدلو زما دسترگو ليدې پر شي ؟ آيا دا به زمونږ جونگره قبوله کړي ؟ بيا وایم چې دا ډول گل کله څوک په بوتې کې پرېږدي !! هرومرو به واده وي او کيدلی شي چې همدا تر څنگ ناست هلک يې مېړه وي . دې ځوان ته مې زړه کې کينه راوپارېده . موټر چې روان شو نو دې هلک او انجلۍ ډېره خوږه مرکه پېل کړه په دومره ورو او له حيا څخه ډک غږ چې ايله همدوی اوریده ، کله کله به يو بل ته مسکي شول چې زما د کينې په اور به يې نور هم پطړول وشيندل له ځانه سره کرم او ريم چې په هر ډول وي ددې انجلۍ د کور درک به معلوموم ، داسې تصميم مې ونيوه چې دوی هر چېرته ښکته شول نوز به هم هملته ښکته کېږم ، دوی به تعقيبوم او په داسې ډول به د دوی کور گورم چې دوی راباندې پوه هم نه شي . له هلک سره دخبرو په ترڅ کې دومره پوه شوی وم چې نوموړی دنگرهار پوهنتون محصل دی .

موټر جلا لټاد کې اړې ته ورسېد سپرلۍ ښکته کېدل پېل کړل. دې هلک ډرېور ته وويل چې استاده له ما سره ناروغ دی نو که تر مخابراتو

چوک پورې مې ورسوي احسانمن (منندوی) به دې يم . ډريور هم ورسره
ومنله ما هم ورته پلمه وکړه چې زه هم مخابراتو ته ځم ، په سوچ کې شوم
چې په دوی کې خويو هم ناروغ نه بنکاري او بيا دومره کلک ناروغ چې
له موټره هم بنکته کېدلی ونه شي ؟ بيا مې له ځان سره وويل چې کېدلی
شي چې د انځه به ناروغه وي .

موټر د مخابراتو چوک د کابل زړې اډې تر څنگ ودرېد بنځه او هلک
دواړه بنکته شول سامانونه يې لاندې کېښودل خوانجلۍ له ځايه هم نه
خوځېږي ، ما له خپل بېک سره ځان غولاه چې په همدې کې هلک راغی
د انجلۍ د سېټ مخې ته کېښناست ، شا يې وروړاندې کړه او ورته يې
وويل : (خوړې راپه شا شه) انجلۍ يې هم له غاړې لاسونه ورتاو کړل او
ورپه شا شوه ترې و يې پوښتل : چېرته څو ؟ هلک ورته وويل خوړې
هماغه ډاکټر ته دې بيا يم چې ستا له ملا څخه يې پرچې ويستې دي .

ګناه

دمخابراتو په څلور لارې کې زرګونه خلک تماشي ته راټول شوي وو. دې پر بېر وبار له لاسه خلک ديوبل په اوږو سپاره او ونو ته ختلي وود څلور لارې په مرکزي چوک کې يې دفيصلې داوړولو لپاره قاضي ته لوی ستيج جوړ کړی وو. دې پر مشران، چارواکي او عام خلک راغلي وو خلک وېرې اخستي او ترهېدلي وو. زه د دوه سېټه ډاټسن په منځ کې په داسې ډول کښېنول شوی وم چې، لاسونه او پښې مې له يوبل سره په پرې پلاستيکي پرې کلک تړلي او بيا مې پرې له ملا تاو او له شاته سېټ سره کلک تړلی وو. د موټر شاوخوا په سل ډزو، پيکا او کلاشنکوفونو سنبال څو څنور طالبان ولاړو و قاضي ددوسي په لوستلو پيل وکړ: ((له زور او جبر پرته د مجرم په خپله خوښه دده دا عتراف او په ګوښه ځای کې له يو ښکلي هلک سره دده دليدلو پراساس محکمه کتور دخيال بازوی د برکلي اوسېدونکي ته دلواطت په جرم دمرګ سزا اوړوي څرنگه چې، ددې جرم سزا په شريعت کې تر ديوال لاندې کېدل ټاکل شوي نو مونږ هم دې مجرم ته دمرګ سزا اوړوو او دده دوژلو لپاره مو پر ده دښار والي درياست د پخواني زړې لوېدلې ودانۍ د ديوال غورځول ټاکلي دي او تاسو ته مو ځکه په راډيو او اخبار کې ددې حد دتطبيق خبر درکړی چې، له دې فاسق مجرم څخه عبرت واخلي او داسې ګناه ګانې ونه کړئ)) خو ځله مې دتېښتې هڅه وکړه خو دېر کلک يې تړلی وم. دمحکمې دفيصلې دتطبيق وخت راغی زه يې له موټر څخه راښکته او لاس او پښې تړلې دپاڅه سېمنټي ديوال لاندې وغورځولم. دخلکو شور ماشور شو: ((معاف يې کړئ دېر ښکلی ځوان دی)، [دی خو مونږ پېژنو دا خو په دې ټول ښار کې ښه هلک دی]، [زه قسم خورم چې په دې کې دا خبرې نشته چا ورته دسيسه جوړه کړې ده] له هرې خولې سارې اسويلي خبرې خو په چارواکو اغېز نه کوي. يو غټ بلدوز راغی دېوال ته اړم شول يوه ټکان سره يې ديوال وڅوځاوه او په دوهم ځل دېوال ته د بلدوزر دخولې له اړمېدلو سره سم دېوال پر ما راغی او له خولې مې يوه ناتراشه چېغه ووته له همدې سره مې مېرمنې په وارخطايۍ راباندې غږ کړ: ((دځونډي پلاره! دځونډي پلاره! څه خبره ده پورته شه پورته شه ولې ووېرېدلې کلمه ووايه)) زه هم راوین شوم په کټ کې کښيناستم، سترګې مې وسولولې خولې مې پا کې کړې او يو اوږد اسوبلی مې ووېست.

سور تعويد

(د لنډو کيسو ټولگه)

محمد حسن حقيار

۱۳۹۴ ل کال

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: سور تعویذ

لیکوال: محمد حسن حقیار

خپروندی: د افغانستان ملي تحریک، فرهنگي خانګه

وېبپاڼه: www.melitahrik.com

دیزاینګر: ضیاء ساپی

پښتۍ دیزاین: فیاض حمید

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپکال: ۱۳۹۴ ل کال / ۲۰۱۵ م

د تحریک د خپرونو لړ: (۴۷)

یادونه: د چاپ حقوق له ملي تحریک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسوولیت لیکوال پورې اړه لري.

لړلیک

سرلیک	مخ
فیصله.....	۱.....
ارزښتونه.....	۷.....
باور.....	۱۰.....
بختور واده.....	۱۷.....
بد گومانه.....	۲۳.....
بې غمي.....	۳۰.....
بې وطنه.....	۳۲.....
بېوسه.....	۳۷.....
تروړیست.....	۴۷.....
تمرین.....	۵۲.....
زړه هديره.....	۵۷.....
سور تعویذ.....	۶۳.....
شفر.....	۷۲.....
غبرگې جنازې.....	۷۵.....
قربانیان.....	۸۰.....
گلایي دانې.....	۸۷.....
گناه.....	۹۲.....

مننه او کوروداني

د افغانستان ملي تحريک د هېواد پال او فرهنگپال شخصيت
د بڼاغلې (محمد اقبال عزيزي) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د
دې اثر چاپ ته يې اوږه ورکړه. ملي تحريک وياړي چې د علمي
اثارو د چاپ لړۍ يې پيل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له
ټولو درنو هېوادوالو څخه په خورا درنښت هيله کوو چې په خپل
معنوي او مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.
يو ځل بيا ددې اثر له ليکوال او چاپوونکي څخه د زړه له تله مننه
کوو چې ددې اثر د ليکلو او چاپولو جوگه شول.

په فرهنگي مينه

د افغانستان ملي تحريک

قاضي محمد حسن حقيار

د افغانستان ملي تحريك
www.melitahrik.com

د خپرونو لړ: ۴۷

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library